

EVALUAREA IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ A TERITORIULUI GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ HOMORÓD- KÜKÜLLŐ LEADER

IANUARIE 2019

Homoród-Küküllő LEADER

Asociația GAL Homoród-Küküllő LEADER

CUPRINS

1	Prefață	2
1.1	Echipa de evaluatori	2
2	Rezumat	4
3	Context	13
4	Scopul și obiectivele evaluării.....	16
5	Metodologia de evaluare	16
5.1	Descrierea metodelor folosite în evaluare.....	17
5.1.1	Verificarea funcționării logice a strategiei	17
5.1.2	Studiul/analiza documentelor; Analiza datelor administrative	17
5.1.3	Focus grupul.....	18
5.1.4	Sondajul de opinie prin chestionar	18
5.2	Temele evaluării și aspecte cheie.....	19
5.2.1	Tema 1 - Logica de intervenție a strategiei.....	19
5.2.2	Tema 2 - Eficacitatea și eficiența operațiunilor și contribuția lor la obținerea rezultatelor și a impactului prevăzute de strategie.....	22
5.2.3	Tema 3 - Contribuția SDL la aria de intervenție 6B.....	37
5.2.4	Tema 4 - Mecanismul de implementare al strategiei	39
5.2.5	Tema 5 - Aplicarea metodei LEADER	47
5.2.6	Tema 6 - Valoarea adăugată datorată metodei LEADER	50
5.2.7	Tema 7 - Factorii de succes și de insucces	50
6	Constatările și concluziile evaluării.....	53
7	Concluzii, recomandări și lecții învățate	57

1 PREFAȚĂ

Acest raport prezintă concluziile și recomandările ca urmare a evaluării implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului Grup de Acțiune locală Homoród-Küküllő LEADER pe perioada de programare 2014-2020.

Scopul evaluării a fost analizarea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală a teritoriului Grup de Acțiune locală Homoród-Küküllő LEADER pentru perioada 2014-2018, identificarea realizărilor și lacunelor în implementare și oferirea recomandărilor corespunzătoare pentru a spori relevanța și eficacitatea acesteia.

Metodologia de evaluare a fost elaborată de către echipa de evaluare și a inclus următoarele tehnici și instrumente de evaluare: verificarea funcționării logice a strategiei, studiul/analiza documentelor; analiza datelor administrative, focus grupul, sondajul de opinie prin chestionar.

Ca urmare a evaluării, poate fi concluzionat că Strategia de Dezvoltare Locală a teritoriului Grup de Acțiune locală Homoród-Küküllő LEADER (2014-2020) reflectă necesitățile-cheie de dezvoltare ale teritoriului, cele 5 priorități incluse în SDL, respectiv cele 6 măsuri au fost încadrate corect.

Evaluarea intermediară are ca scop îmbunătățirea eficacității, eficienței, relevanței, impactului și sustenabilității SDL, pe de o parte pentru a raporta și demonstra către Autoritatea de Management, respectiv pentru principalii actori locali, partenerii din cadrul GAL, Consiliul director, că resursele au fost utilizate în mod eficient, rezultatele și efectele obținute contribuie la atingerea obiectivelor cuprinse în SDL. Pe de altă parte, evaluarea duce la înțelegerea funcționării factorilor și mecanismelor care influențează rezultatele intermediare atinse, iar prin aplicarea concluziilor și recomandărilor formulate, procesul de implementare poate fi îmbunătățit.

Evaluarea a avut loc în perioada: noiembrie 2018 – ianuarie 2019, și reflectă progresul implementării strategiei la data de 01.10.2018.

1.1 ECHIPA DE EVALUATORI

Activitatea de evaluare a fost integrată în activitatea uzuală a GAL, implicând personalul de execuție, Consiliul director și alte persoane care dețin informații importante pentru evaluare.

Responsabilitatea coordonării procesului de evaluare revine directorului executiv din cadrul GAL, cu sprijinul unui Comitet de coordonare a evaluării alcătuit din angajații compartimentului administrativ.

Componența comitetului de coordonare a evaluării:

Responsabil de evaluare: Lázár László - director executiv

Membrii Comitetului de evaluare:

- Orbán Csaba – membru Consiliu Director
- Antal István – expert tehnic
- Péter Emőke – secretar, expert tehnic
- Török Imre – animator
- Bákai Magdolna – expert tehnic

Responsabilități:

ACTIVITATEA	FUNCȚIILE RESPONSABILULUI DE EVALUARE	FUNCȚIILE COMITETULUI DE COORDONARE A EVALUĂRII
Elaborarea planului de evaluare	- elaborarea planului de evaluare	- contribuie la definirea cadrului întrebărilor de evaluare -sprijină pregătirea planului de evaluare
Selectarea evaluatorului	- selectarea evaluatorului intern	
Colaborarea cu evaluatorul pe parcursul derulării evaluării	- este persoana de contact din cadrul GAL în relația cu echipa de evaluare monitorizează și sprijină derularea evaluării - organizează reuniunile comitetului de coordonare a evaluării pentru analiza versiunilor de lucru și versiunii finale ale raportului de evaluare	- conduce dialogul metodologic cu evaluatorul și emite opinii (sugestii, recomandări) privind metodologia detaliată de evaluare - facilitează colectarea și schimbul de informații necesare evaluării, atât în cadrul GAL cât și cu actorii locali - se întrunește pentru analiza versiunilor de lucru și versiunii finale ale raportului de evaluare - ia decizii în cazul în care sunt necesare măsuri de corecție ale procesului de evaluare

2 REZUMAT

Strategia de dezvoltare locală a fost elaborată de către angajații GAL-ului cu experiență în activitățile LEADER și care au cunoștințe temeinice despre teritoriul GAL. De aceea identificarea nevoilor au fost corecte și realiste. Aceasta este confirmat și prin faptul că până la data evaluării nu era necesară modificarea esențială a strategiei în faza de realizare. Investițiile pe care le-am propus în SDL s-au bazat pe concluziile derivate în urma analizei SWOT, a analizei prin chestionare și prin întâlniri personale, de aceea sumele repartizate pe măsuri au fost luate până la data evaluării în proporție de 73,75%. Singura măsură, la care nu s-a depus proiect, deși a existat intenție de depunere, este măsura M3/3A,2A,6A – Procesarea și valorificarea produselor agricole. Deși a fost depus un proiect care prevede și investiții în procesarea produselor agricole, acesta fiind depus ca proiect integrat, suma urmează a fi cheltuită din măsura M5/2A,3A,5C (tip 4.1 în PNDR), conform metodologiei PNDR. Conform analizei SWOT sunt justificate investițiile în acest domeniu, dar din cauza că intensitatea sprijinului este mică, fermierii nu și-au manifestat interesul pentru acest tip de proiect. Este important de menționat și faptul că prin investiții colective se putea majora intensitatea sprijinului, dar nici după mai multe consultări cu reprezentanții grupurilor de proprietari, aceștia nu s-au asociat în scopul unei investiții colective. Dacă luăm în considerare, că până la data de 01.10.2018 fondul disponibil a fost acoperit în proporție de 73,75%, ceea ce reprezintă 64,81 euro pe cap de locuitor, putem concluziona că echipa de lucru și-a îndeplinit bine sarcinile, și-a utilizat eficient resursele financiare. Am respectat termenele stabilite în diagrama Gantt, fără modificări, cu respectarea principiilor LEADER.

Respectarea principiilor LEADER se manifestă prin procesul de înființare a asociației și componența sa, care s-a păstrat până în zilele de azi; prin numărul de proiecte depuse pe localități; prin numărul de participanți la evenimentele de animare.

Atât la realizarea cât și la implementarea SDL am avut contact permanent cu actorii locali, din care rezultă că am identificat bine nevoile teritoriului în SDL. Dacă analizăm nevoile, ce am identificat și ce nevoi sunt satisfăcute, putem constata că sunt aproape același. Proiectele depuse de APL-uri satisfac nevoi care au fost identificate și la realizarea SDL, chiar dacă atunci au existat și alte idei, dar din cauza valorii prea mari sau din alte impedimente nu s-au putut realiza. Proiectele depuse în cadrul dezvoltării activităților non-agricole au avut tendințe mai mult turistice, pe care am identificat ca și nevoi la realizarea SDL. Deși zona are un potențial turistic însemnat, nu este așa de dezvoltată turistic, deci nevoile identificate au fost reale, pentru care s-au și depus proiecte. În cazul dezvoltării activităților agricole la realizarea SDL am constatat că putem produce materie primă, avem potențial, numai că nu avem produse finite locale din lipsa punctelor de sacrificare și de procesare, prelucrare a materiilor prime. Nevoia identificată este reală, deși acest lucru nu prea reiese din proiectele depuse, din cauza că s-au întâmpinat diverse impedimente de ordin legislativ, financiar, sau lipsă de curaj în cursul punerii în practică a ideilor.

Ca număr se poate vedea o distribuție aproape uniformă a proiectelor, din majoritatea comunelor au fost depuse și selectate 2 proiecte, din trei comune au fost depuse mai mult de 2 proiecte, din două comune numai una singură, iar dintr-o comună nu a fost depusă nici un proiect. Ca valoare situația este tot același, se vede o distribuție uniformă a proiectelor, din cele 15 comune numai 6 au o valoare totală a proiectelor mai mare de 100.000,00 de euro, iar două dintre aceștia au aproape de 200.000,00 euro. Sumele distribuite pe măsuri au fost cheltuite în proporție de 73,57%, aceasta pe fiecare măsură în parte arată astfel: măsura M1/6B – 82,15%, măsura M2/6B – 99,30%, măsura M3/3A,2A,6A – 0%, măsura M4/6A,6B – 95,10%, măsura M5/2A,3A,5C – 81,34%, măsura M6/6A,6B – 80%. Din aceasta constatăm că la măsura M2/6B și măsura M4/6B sumele alocate au fost cheltuite, iar la măsura M3/3A,2A,6A nu a fost depusă nici un proiect. Dacă raportăm valoarea proiectelor selectate la cheltuielile de funcționare și animare rezultă o sumă de 11,49 euro, care reprezintă că cu 1 euro cheltuială am realizat o finanțare de 11,49 euro. Dacă raportăm valoarea proiectelor selectate spre

finanțare la numărul locuitorilor, rezultă o sumă de 43,48 euro/cap de locuitor, ceea ce reprezintă că s-a făcut finanțări pe un locuitor în valoare de 43,48 euro. Raportând cheltuielile de funcționare și animare la numărul de locuitori, rezultă o sumă de 3,78 euro/cap de locuitor, care arată că cu 3,78 euro au fost realizate investiții de 64,81 euro. Din cele 30 proiecte selectate și depuse la AFIR au fost declarate neeligibile 2 proiecte, care arată o eficacitate de 93,33% a muncii depuse de către echipa de lucru GAL, în ceea ce privește evaluarea proiectelor. Cererile de plată aferente cheltuielilor de funcționare și animare depuse pentru rambursare au fost aprobate și plătite în proporție de 99,75%.

Atât în cursul implementării strategiei cât și la evaluarea lui, din datele adunate din teritoriu reiese că cele mai populare măsuri au fost cele non-agricole. Tot pe baza acestor date preconizăm ca și în viitor vor fi mai mulți interesanți pentru măsurile non-agricole, de aceea intenționăm repartizarea sumelor rămase neacoperite la măsurile M4/6B și M6/6B.

Analizând eficacitatea și eficiența abordării LEADER, putem afirma, că acesta este confirmat prin faptul că, prin participarea la procesul de planificare și implementare, oamenii se dezvoltă, ceea ce duce la dezvoltarea comunității. Criteriile definite de Roland L. Warren, sociologul american, privind funcțiile comunității - participare comunitară, stabilirea regulilor colective și urmărirea în comun a respectării acestora, asumarea colectivă a responsabilităților – sunt prezente în teritoriu și se dezvoltă în urma activităților efectuate în cadrul programului LEADER.

Prin tabelul următor se pot urmări realizările asociației, structurat în funcție de obiectivele și prioritățile de dezvoltare rurală, respectiv domeniile de intervenție reglementate de REG (UE) nr. 1305/2013.

Obiective de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Obiective specifice locale a măsurilor	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte depuse și selectate/declarate e eligibile la GAL	Obiectivele proiectelor depuse și selectate/declarate eligibile la GAL
Favorizarea competitivității agriculturii	P2 (Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor) SUMA ALOCATĂ PRIORITĂȚII: 138.108,00 EURO	2A (Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole)	M5/2A,3A,5C (Eficientizarea agriculturii)	• eficientizarea agriculturii prin dotarea parcului de mașini și utilaje agricole performante ținând cont de zonele cu valoare naturală ridicată (HNV) și cel al zonei Natura 2000 • promovarea reutilizării deșeurilor și reziduurilor agricole în scopul eficientizării agriculturii și combaterea schimbărilor climatice • promovarea procesării materiilor agricole prime în cadrul exploatațiilor proprii sau în forme colective (vizând proiectele integrate)	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți min.2 <i>Numărul de grupări colective sprijinite min. 1</i> Suma alocată: 138.108,00 euro	Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți: 2 <i>Numărul de grupări colective sprijinite: 1</i> Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 78.024,00 euro	Achiziționarea utilajelor agricole pentru Nagy D. Hunor Întreprindere Individuală, loc. Ulieș, jud. Harghita Achiziționarea utilajelor specifice pentru întreținerea terenurilor aparținând Asociația Composesoratul de Pădure și Pășune Feliceni
	P3 (Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării	3A (Facilitarea intrării în sectorul agricol a unor fermieri calificați corespunzător și în special reînnoirii generațiilor)	M3/3A,2A,6A (Procesarea și valorificarea produselor agricole)	• transformarea materiei agricole prime din teritoriul GAL în produse finite agro-alimentare • promovarea și valorificarea produselor agroalimentare produse pe teritoriul GAL (produse locale: materie primă- și procesare locală) existente și nou create • asigurarea spațiilor de depozitare pentru materii	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale min. 3 <i>Numărul de forme asociative/grupări colective sprijinite min. 1</i> <i>Numărul locurilor de muncă păstrate min. 1</i>	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale: 0 Numărul de forme asociative/grupări colective sprijinite: 0	

Obiective de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Obiective specifice locale a măsurilor	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte depuse și selectate/declarate e eligibile la GAL	Obiectivele proiectelor depuse și selectate/declarate eligibile la GAL
	riscurilor în agricultură) SUMA ALOCATĂ PRIORITĂȚII: 408.600,00 EURO			prime și produse agroalimentare finite - asigurarea posibilității creării lanțurilor alimentare scurte - asigurarea mediului favorabil autorizat pentru producătorii individuali pentru a dezvolta produse agroalimentare certificate	<i>Numărul locurilor de muncă create min. 2</i> <i>Numărul exploatațiilor deservite vizați din teritoriu min. 10</i> Suma alocată: 273.000,00 euro	Numărul locurilor de muncă păstrate: 0 Numărul locurilor de muncă create: 0 Numărul exploatațiilor deservite din teritoriu: 0 Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 0 euro	
				M5/2A,3A,5C (Eficientizarea agriculturii) - eficientizarea agriculturii prin dotarea parcului de mașini și utilaje agricole performante ținând cont de zonele cu valoare naturală ridicată (HNV) și cel al zonei Natura 2000 - promovarea reutilizării deșeurilor și reziduurilor agricole în scopul eficientizării agriculturii și combaterea schimbărilor climatice - promovarea procesării materiilor agricole prime în cadrul exploatațiilor proprii sau în forme colective (vizând proiectele integrate)	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale min. 3 Suma alocată: 135.600,00 euro	Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale: 0 Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 78.024,00 euro	Achiziționarea utilajelor agricole pentru Nagy D. Hunor Întreprindere Individuală, loc. Ulieș, jud. Harghita Achiziționarea utilajelor specifice pentru întreținerea terenurilor aparținând Asociația Composesoratul de Pădure și Pășune Feliceni

Obiective de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Obiective specifice locale a măsurilor	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte depuse și selectate/declarate e eligibile la GAL	Obiectivele proiectelor depuse și selectate/declarate eligibile la GAL
Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	P5 (Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic) SUMA ALOCATĂ PRIORITĂȚII: 68.101,00 EURO	5C (Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul biochimiei)	M5/2A,3A,5C (Eficientizarea agriculturii)	• eficientizarea agriculturii prin dotarea parcului de mașini și utilaje agricole performante ținând cont de zonele cu valoare naturală ridicată (HNV) și cel al zonei Natura 2000 • promovarea reutilizării deșeurilor și reziduurilor agricole în scopul eficientizării agriculturii și combaterea schimbărilor climatice • promovarea procesării materiilor agricole prime în cadrul exploatațiilor proprii sau în forme colective (vizând proiectele integrate)	Totalul investițiilor în domeniul furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare în scopul bioeconomiei min. 1 Suma alocată: 68.101,00 euro	Totalul investițiilor în domeniul furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare în scopul bioeconomiei: 1 Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 78.024,00 euro	Achiziționarea utilajelor agricole pentru Nagy D. Hunor Întreprindere Individuală, loc. Ulieș, jud. Harghita Achiziționarea utilajelor specifice pentru întreținerea terenurilor aparținând Asociația Composesoratul de Pădure și Pășune Feliceni
Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă	P6 (Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale) SUMA ALOCATĂ PRIORITĂȚII: 1.430.240,31 EURO	6A (Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă)	M4/6A,6B (Înființarea și dezvoltarea industriei ușoare, a serviciilor, a artizanatului și a meșteșugăritului)	• Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei • Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice • Crearea de locuri de muncă	Locuri de muncă create min. 2 Locuri de muncă păstrate min. 3 Suma alocată: 200.000,00 euro	Locuri de muncă create: 6 Locuri de muncă păstrate: 9 Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 199.034,50 euro	Înființare restaurant în mediu rural Achiziționare echipamente de producție articole vestimentare pentru Latroectus Srl. Dotarea pensiunii agroturistice Orban Localizarea proiectului: Com. Dârjiu, sat. Dârjiu

Obiective de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Obiective specifice locale a măsurilor	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte depuse și selectate/declarat e eligibile la GAL	Obiectivele proiectelor depuse și selectate/declarat e eligibile la GAL
							Dotarea pensiunii agroturistice Hanna, Localizarea proiectului: Com. Ocland, sat Ocland Achiziționarea tehnică de calcul de mare performanță pentru asigurarea de servicii de calcul matematic complex la SC ICS'S Development SRL, comuna Lueta, județul Harghita
			M6/6A,6B (START-UP în domeniul non-agricol)	• Măsura contribuie la menținerea tinerilor în mediul rural prin crearea unui ambient favorabil înființării diferitelor activități economice non-agricole. • Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei • Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice • Crearea de locuri de muncă	Locuri de muncă create min. 5 Suma alocată: 100.000,00 euro	Locuri de muncă create: 4,5 Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 80.000,00 euro	Iniintare centru de inchiriere biciclete de catre SC BRINGATURA SRL in loc Criseni, comuna Atid, jud. Harghita Iniintare centru de echitatie in satul Chedia Mica, judetul Harghita Iniintarea atelierului artizanal Servicii contabilitate de calitate pentru fermieri

Obiective de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Obiective specifice locale a măsurilor	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte depuse și selectate/declarate eligibile la GAL	Obiectivele proiectelor depuse și selectate/declarate eligibile la GAL
		6B (Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale)	M1/6B (Îmbunătățirea calității vieții rurale)	• Îmbunătățirea condițiilor de viață a locuitorilor prin amenajarea spațiilor publice locale interne și externe (de ex. cămine culturale, biserici etc; respectiv parcuri, terenuri de joc, piețe de valorificare a produselor locale, etc.); • Îmbunătățirea serviciilor publice locale prin dotarea lor cu echipamente necesare; • Îmbunătățirea siguranței publice prin înființarea unor infrastructuri comunitare mici inovative, unele chiar cu caracter demonstrativ • Îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public • Înființarea și dezvoltarea centrelor comunitare multifuncționale și/sau sociale • promovarea patrimoniului cultural local	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite min. 10.000 locuitori <i>Numărul comunelor sprijinite min. 8</i> <i>Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită min. 10</i> Suma alocată: 960.240,00 euro	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 27.406,00 locuitori <i>Numărul comunelor sprijinite: 12</i> <i>Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită: 409</i> Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 788.843,88 euro	Amenajarea centru comunitar medico-social multifuncțional Îmbunătățirea serviciilor publice locale în comuna Mugeni, județul Harghita Achiziționare echipamente pentru situații de urgență în comuna Porumbeni Îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public în comuna Merești, jud. Harghita Îmbunătățirea serviciilor publice locale în comuna Lueta, județul Harghita, prin achiziționare de utilaje și echipamente Îmbunătățirea serviciilor publice locale în cadrul Primăriei Avramesti, jud. Harghita Achiziție de utilaje și echipamente moderne pentru comuna Ocand

Obiective de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Obiective specifice locale a măsurilor	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte depuse și selectate/declarat e eligibile la GAL	Obiectivele proiectelor depuse și selectate/declarat e eligibile la GAL
							Amenajare teren multifunctional in localitatea Ulies, judetul Harghita Infiintare teren de sport cu gazon artificial in comuna Martinis, sat Martinis, judetul Harghita Amenajare teren de sport in comuna Atid, sat Criseni si achizitionare de utilaj pentru situatii de urgenta Achizitionarea unui buldoexcavator pentru comuna Capilnita Achizitionarea unui tractor, inclusiv a unor echipamente necesare pentru serviciile publice locale in cadrul primariei Comuna Darjiu
			M2/6B (Îmbunătățirea vieții culturale, comunitare și turistice prin achiziționarea de dotări și echipamente pentru asociații)	• consolidarea societății civile • participarea activă a societății civile în dezvoltarea comunității • implicarea societății civile în dezvoltarea echilibrată a mediului rural • crearea și consolidarea capacităților pentru	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite min. 1.000 locuitori <i>Numărul ONG-urilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită min. 7</i>	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite 9311 locuitori <i>Numărul ONG-urilor care beneficiază de</i>	Amenajare spatii verzi, infiintare parc memorial al reformatiei in jurul Bisericii Reformate din Feliceni, amplasare statuie comemorativa Achizitionarea unor echipamente necesare pentru

Obiective de dezvoltare rurală	Priorități de dezvoltare rurală	Domenii de intervenție	Măsuri	Obiective specifice locale a măsurilor	Indicatori de rezultate planificate	Indicatori de rezultate atinse prin proiecte depuse și selectate/declarat e eligibile la GAL	Obiectivele proiectelor depuse și selectate/declarat e eligibile la GAL
				dezvoltarea durabilă a comunității rurale - creșterea numărului de locuitori din zonele rurale care beneficiază de servicii îmbunătățite - diversificarea domeniului de agrement comunitar – cultură, sport, turism	Suma alocată: 136.000,00 euro	<i>infrastructura îmbunătățită: 6</i> Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 135.054,53	activitati culturale si comunitare Achiziționare dotari si echipamente pentru Parohia Unitariana Ocland Imbunatatirea vietii culturale la nivelul comunei Mugeni prin dotarea infrastructurii culturale Dotarea spatiului comunitar pentru tineri de catre Parohia Reformata din Ulies, loc. Ulies, jud. Harghita
			M4/6A,6B (Înființarea și dezvoltarea industriei ușoare, a serviciilor, a artizanatului și a meșteșugăritului)	- Diversificarea economiei rurale, dezvoltarea economică a zonelor rurale și eradicarea sărăciei - Dezvoltarea serviciilor pentru populație și alte activități economice - Crearea de locuri de muncă	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite min. 300 locuitori Suma alocată: 34.000,00 euro	Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 2026 locuitori Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 23.492,61 euro	Creșterea avantajului competitiv pe piața internă și externă a Întreprinderii Individuale Lorincz D Zsolt, prin achiziționarea unui electrostivuator

3 CONTEXT

Parteneriatul „Grup de Acțiune Locală Homoród-Küküllő LEADER” este alcătuit din 39 membri, din care 15 membri din sectorul public, cu o pondere de 38,46 %; 4 membri din sectorul privat, cu o pondere de 10,26 %; 20 membri din sectorul civil, cu o pondere de 51,28 %. Nu are membri persoane fizice. Reprezentarea sectorului privat și a societății civile este de 61,54%.

Din membrii parteneriatului, Asociația Interetnică ”Impreuna pentru Simonesti – Együtt Simenfalvaert” reprezintă minoritatea rromă, iar Asociația Microregională ”Felső Homorodmente” reprezintă interesele tinerilor, ambele relevante pentru teritoriu.

Principalele grupuri de interese din cadrul parteneriatului activează în următoarele sectoare:

Sectorul public este reprezentat de cele 15 APL-uri partenere, a căror teritoriu de administrare acoperă în totalitate teritoriul GAL-ului. Acestea sunt: Comuna Atid, Comuna Avrămești, Comuna Căpâlnița, Comuna Dârjiu, Comuna Feliceni, Comuna Lueta, Comuna Mărtiniș, Comuna Merești, Comuna Mugeni, Comuna Ocland, Comuna Porumbeni, Comuna Săcel, Comuna Secuieni, Comuna Șimonești, Comuna Ulieș. Ponderea acestui tip de grup de interes în cadrul parteneriatului este de 38,46 %.

Sectorul agricol, cu o pondere de 15,38 %, este reprezentat de Cercul Agricultorilor MAL; de asociațiile crescătorilor de bovine, respectiv Asociația Crescătorilor de Bovine Cechești și Asociația Crescătorilor de Taurine ”Tîrnava” Mugeni; de composesoratele, care lângă administrarea fondului forestier și/sau pășunal se ocupă și cu creșterea animalelor, respectiv Composesoratul de Pădure și Pășune Porumbenii Mari, Asociația Composesorat Fuzes Comănești precum și de un întreprinzător privat cum ar fi Berkeci Arpad Întreprindere Individuală.

Sectorul forestier este reprezentat de composesoratele din teritoriu, care sunt membre ale GAL-ului, și care administrează suprafețele de păduri și pășuni ale membrilor composesori. Acestea sunt: Societatea Agricolă Forestieră Agro Forestiera Gagy, Asociația Composesoratul de Pădure și Pășune Feliceni, Composesoratul ”Lövete Közbirtokosság”, Composesoratul Craciunel - H. Karacsonyfalva Kozbirtokossag, Composesoratul Satu Nou - Varbukk Kozbirtokossaga, Composesoratul de Pădure și Pășune Porumbenii Mari, Composesorat Pasune Csergo Secuieni, Composesorat Merești – Homorodalmasi Kozbirtokossag, Asociația Composesorat Fuzes Comanesti. Ponderea grupului de interes în cadrul parteneriatului este de 23,08 %.

Sectorul economic, cu o pondere de 7,69% este reprezentat de întreprinzătorii privați ca SC SILVIMEX SRL, SC FITO-BAU SRL și de tinerul întreprinzător Lorincz D. Zsolt Întreprindere Individuală, care în perioada 2012-2015 a implementat un proiect FEADR în măsura 312L. Acești întreprinzători au activități legate de panificație, prelucrarea fructelor și a plantelor medicinale, respectiv prelucrarea lemnului.

Sectorul social, cultural și de tineret este reprezentat de următoarele asociații/fundații: Asociația ”Szalmakalapkeszitok Hagymanyorzo Egyesulete”, Asociația pro Căpâlnița - Kopolnasfaluert Egyesulet, Asociația ”Viharsarok”, Fundatia Pro Tineret Derzs – Darjiu, Asociația Microregională ”Felső Homorodmente”, Fundația Culturală Agyagfalva 1848, Asociația Rurală Poarta Harghiteană, Asociația Interetnică ”Impreuna pentru Simonesti - Együtt Simenfalvaert”. Prin activitatea realizată în teritoriu, asociațiile enumerate au un rol important în dezvoltarea comunitară. Ponderea grupului de interes în cadrul parteneriatului este de 20,51 %.

Formele asociative din cadrul parteneriatului, a căror obiect de activitate este în concordanță cu specificul teritoriului sunt: composesoratele, asociațiile crescătorilor de bovine, cercul agricultorilor, asociația interetnică.

În cadrul procesului de luare de decizii parteneriatului are în vedere componența de minimum 51% reprezentanți ai mediului privat și ai societății civile. La nivel decizional, nici autoritățile publice, nici un singur grup de interes nu va deține mai mult de 49% din drepturile de vot.

Strategia de Dezvoltare Locală a teritoriului GAL Homoród-Küküllő LEADER a fost elaborat în perioada 01.01.2016-31.03.2016. Concluziile generale formulate asupra teritoriului pe baza informațiilor acumulate prin intermediul consultărilor și a activității de animare, respectiv pe baza analizei diagnostice și al analizei SWOT au fost următoarele:

1. Este necesară dezvoltarea agriculturii prin reînnoirea parcului de mașini și utilaje, respectiv prin asigurarea procesării materiilor prime agricole.
2. Există produse locale de calitate premium și există anumite exemple în teritoriu și în zonă în domeniul prelucrării.
3. Numărul ridicat al grupurilor marginalizate accentuează introducerea unor servicii sociale.
4. Situația precară a spațiilor publice și comunitare interne/externe.
5. Foarte mulți tineri aleg drumul învățaturii și după terminarea acestora o mare parte dintre ei nu se reîntorc în regiune.
6. Majoritatea populației lucrează în agricultură, suprafețele agricole sunt la limita solicitării, este nevoie de diversificarea vieții economice.
7. Viața comunitară și culturală este activată mai ales de ONG-uri, care au posibilități reduse.
8. Potențialul turistic al teritoriului nu este valorificat și este caracteristică utilizarea scăzută a capacităților de cazare.

Pe baza analizelor efectuate, în cadrul SDL-ului parteneriatului Homoród-Küküllő LEADER au fost stabilite trei obiective bine definite:

- I. Dezvoltarea spațiilor și a vieții comunitare rurale
- II. Dezvoltarea unei economii incluzive și sustenabile
- III. Atragerea tinerilor în mediul rural.

Pe baza acestor obiective și a rezultatelor analizelor au fost definite cinci priorități:

1. Creșterea atractivității vieții rurale prin dezvoltarea, modernizarea spațiilor comunitare, prin activarea vieții participative ale locuitorilor și prin întărirea sferei civile;
2. Dezvoltarea proceselor privind prelucrarea materiilor prime agricole, prin înființarea unor puncte de sacrificare și procesare și prin inițierea unor rețele de valorificare;
3. Crearea unui mediu favorabil pentru înființarea și dezvoltarea activităților nonagricole;
4. Atragerea tinerilor în mediul rural prin crearea unui ambient favorabil înființării diferitelor activități economice;
5. Dezvoltarea unei agriculturi eficiente, capabilă să interacționeze sensibil cu mediul înconjurător.

SDC - Eficientizarea agriculturii;

M6/ 6A,6B - Start-up în domeniul non-agricol.

Luând în considerare valorile stabilite proporțional pe baza populației (19,84 euro/locuitor) și pe cea a teritoriului (985,37 euro/km²), teritoriul putea dispune de următoarea sumă:

Populație: 19,84 EUR × 34.600 locuitori = 686.464 EUR

Teritoriu: 985,37 EUR × 1207,97 km² = 1.190.297,3989 EUR

Cumulat: 1.876.761,3989 EUR, fiind bugetul total al teritoriului pe perioada de programare.

Cheltuielile de funcționare ale GAL-ului pe o perioadă de 7 ani (20% din suma totală): 375.353 EUR, reprezentând 53.621 EUR pe an, respectiv 4.468 EUR pe lună.

80% (1.501.408 EUR) din bugetul total alocat a fost distribuit între cele 6 măsuri luând în calcul la hotărârea valorii fiecărei măsuri analiza diagnostic și SWOT al teritoriului.

Pentru măsura M1/6B - 700.000 de EUR.

Această sumă reprezentativă este întărită de caracterul dezavantajat al teritoriului ce este subliniat de mai mulți factori, cum ar fi: sărăcia (IDUL), procentajul grupurilor marginalizate în special al celei de etnie romă, situația precară a spațiilor și imobilelor comunitare, respectiv prezența numerică ridicată și caracterul reprezentativ al patrimoniului cultural.

Măsura M2/6B - 100.000 EUR

M2/6B completează într-o oarecare manieră măsura M1/6B, dar datorită numărului ridicat de ONG-uri în teritoriu, am considerat că este important să acordăm posibilitate de finanțare și pentru acest segment al societății, din moment ce o parte reprezentativă a vieții comunitare locale este asigurată, organizată și acoperită de ei. Pentru această măsură am alocat numai 100.000 EUR, deoarece analizele și informațiile acumulate pe parcursul consultărilor ne-au previzionat faptul că în pofida numărului mare de ONG-uri, acestea nu dispun de fonduri suficiente pentru a derula proiecte de mare anvergură.

Măsurile M3/3A,2A,6A și M5/2A,3A,5C vizează agricultura și în special procesarea materiilor prime agricole și obținerea de produse finite agricole.

Datorită faptului că 54% din populație se ocupă de agricultură, pentru susținerea acestuia a fost alocat 451 408 EUR, ce se împarte astfel: pentru măsura M3/3A,2A,6A - care este destinat creării cadrului necesar pentru transformarea materiei prime în produs procesat finit – a fost alocat 200.000 EUR; iar pentru măsura M5/2A,3A,5C care țintește dezvoltarea parcului de mașini agricole - dar în cazul proiectelor integrate țintește și procesarea – a fost alocat 251 408 de EUR.

Măsurile M4/6A,6B și M6/6A,6B sprijină înființarea și dezvoltarea întreprinderilor non-agricole. Datorită faptului că sprijinul forfetar nu poate fi inclus în nici-un alt gen de sprijin, au fost create două măsuri separate. Astfel în cadrul măsurii M4/6A,6B într-un procent de 90% sunt sprijiniți în primul rând întreprinderile deja existente; iar în cadrul măsurii M6/6A,6B sunt sprijiniți tinerii absolvenți în înființarea primei firme proprii. Conform planificării în cadrul măsurii M4/6A,6B a fost inclus suma de 170.000 de EUR, iar în cadrul măsurii M6/6A,6B 80.000 de EUR, care acoperă 4 proiecte. Astfel în cadrul acestor două măsuri a fost alocat suma de 250.000 de EUR.

Au fost luate în calcul cele semnalate în Reg. (EU) 1305/2014 cu privire la alocarea în funcție de priorități, a fost alocat suma de 1.050.000 de EUR pe prioritatea P6, astfel acesta reprezentând 2/3 din bugetul total alocat finanțărilor, pentru a corespunde în totalitate cerinței PNDR, conform căreia programul LEADER este principalul mijloc de realizarea a priorității P6 6B.

În urma evaluării, prin procesul de bonusare al calității SDL-urilor fondul a fost completat cu 679.550 Euro, suma totală alocată fiind: 2.556.311,31 Euro. După distribuirea fondului completat pe măsuri, au rezultat următoarele valori:

Măsura M1/6B – 960.240,31 Euro
Măsura M2/6B – 136.000,00 Euro
Măsura M3/3A, 2A, 6A – 273.000,00 Euro
Măsura M4/6A, 6B – 234.000,00 Euro
Măsura M5/2A, 3A, 5C– 341.809,00 Euro
Măsura M6/6A, 6B – 100.000,00 Euro

4 SCOPUL ȘI OBIECTIVELE EVALUĂRII

Prin evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală am urmărit obținerea unei imagini detaliate despre munca noastră, efectuată pe teritoriul GAL Homorod-Kukullo LEADER în domeniul dezvoltării rurale, cu următoarele scopuri și obiective:

Scop: Îmbunătățirea eficacității, eficienței, relevanței, impactului și sustenabilității SDL.

O1 - Raportarea și demonstrarea către Autoritatea de Management, principalii actori locali, partenerii din cadrul GAL, Consiliul director, Echipa GAL a modului în care s-a acționat, cum au fost utilizate resursele și ce rezultate și efecte au fost obținute prin implementarea SDL, prin colectarea de informații și dovezi solide.

O2 – Înțelegerea funcționării factorilor și mecanismelor care influențează rezultatele SDL.

5 METODOLOGIA DE EVALUARE

Tematica evaluării SDL este bazată pe recomandările Ghidului Operațional privind Evaluarea Implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală. Cele șapte teme ating aspectele relevante ale evaluării și sunt urmate de întrebările de evaluare.

Tema 1: Logica de intervenție a strategiei

Aspecte cheie: Relevanța strategiei față de nevoile și potențialul de dezvoltare din teritoriu; Coerența internă și cu politicile de referință relevante.

Metode de evaluare: focus grup, matricea logică, analiza de birou, analiza datelor administrative, studiul documentelor.

Întrebarea de evaluare: Implementarea strategiei de dezvoltare locală este în concordanță cu nevoile și potențialul de dezvoltare a teritoriului?

Tema 2: Eficacitatea și eficiența operațiunilor și contribuția lor la obținerea rezultatelor și a impactului prevăzute de strategie

Aspecte cheie: Gradul de atingere a rezultatelor planificate, a obiectivelor specifice și a impactului prevăzut prin strategia de dezvoltare locală; Contribuția operațiunilor finanțate la atingerea rezultatelor, obiectivelor, impactului planificat, distinct de alți factori externi strategiei; Eficiența costurilor înregistrate la nivelul operațiunilor finanțate.

Metode de evaluare: focus grup, matricea logică, sondaj prin chestionar, analiza de birou, analiza datelor administrative, studiul documentelor.

Întrebări de evaluare:

Implementarea strategiei de dezvoltare locală cum a contribuit la apariția unor noi produse/servicii?

Implementarea strategiei de dezvoltare locală cum a contribuit la sporirea ocupării forței de muncă?

Tema 3: Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

Aspecte cheie: Contribuția efectivă a SDL la dezvoltarea locală în zonele rurale, conform criteriilor de evaluare și indicatorilor comuni aferenți ariei 6B.

Metode de evaluare: focus grup, analiza de birou, analiza datelor administrative, studiul documentelor.

Întrebarea de evaluare: Care este mărimea netă a populației care beneficiază de dezvoltările realizate în urma implementării strategiei de dezvoltare locală?

Tema 4: Mecanismul de implementare al strategiei

Aspecte cheie: Gestionarea resurselor (umane, financiare și tehnice) și a relației cu beneficiarii proiectelor finanțate.

Metode de evaluare: analiza de birou, analiza datelor administrative, sondaj prin chestionar.

Întrebarea de evaluare: Care este eficacitatea gestionării resurselor umane și financiare/tehnice?

Tema 5: Aplicarea metodei LEADER

Aspecte cheie: Modalitățile prin care au fost aplicate cele 7 caracteristici specifice ale abordării LEADER.

Metode de evaluare: analiza de birou, analiza datelor administrative, focus grup.

Întrebarea de evaluare: În ce măsură au fost atinse principiile abordării LEADER?

Tema 6: Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

Aspecte cheie: Beneficiile obținute datorită abordării LEADER.

Metode de evaluare: focus grup, sondaj prin chestionar.

Întrebarea de evaluare: Care sunt aspectele pozitive datorită abordării LEADER?

Tema 7: Factorii de succes și de insucces

Aspecte cheie: Influența factorilor interni și externi asupra rezultatelor obținute prin implementarea SDL.

Metode de evaluare: analiza de birou, analiza datelor administrative, studiul documentelor, focus grup, sondaj prin chestionar.

Întrebarea de evaluare: Care sunt factorile ce influențează progresul privind depunerea, contractarea și implementarea proiectelor?

5.1 DESCRIEREA METODELOR FOLOSITE ÎN EVALUARE

5.1.1 Verificarea funcționării logice a strategiei

Prin această metodă am analizat măsura în care rezultatele obținute prin implementarea strategiei se datorează operațiunilor finanțate în cadrul strategiei. Verificarea funcționării logicii de intervenție s-a făcut pe baza analizei datelor administrative și prin studiul documentelor. S-a urmărit obținerea unor dovezi ale faptului că logica de intervenție a funcționat și că rezultatele obținute se datorează acțiunilor realizate prin implementarea SDL.

5.1.2 Studiul/analiza documentelor; Analiza datelor administrative

Prin acest proces de colectare și analiză s-a urmărit obținerea informațiilor relevante pentru evaluare, din surse scrise – rapoarte de activitate intermediare, rapoarte de monitorizare lunare și trimestriale, SDL-ul, tabele centralizatoare interne, cererile de finanțare depuse, apelurile și rapoartele de selecție, contractele de finanțare încheiate, cererile de plată depuse.

Documentele au fost studiate de către persoane implicate în evaluare, au fost întocmite documente sintetice care cuprind principalele aspecte constatate. Au fost studiate acele documente relevante, care au fost esențiale pentru a răspunde întrebărilor de evaluare.

5.1.3 Focus grupul

În cadrul acestei metode au fost organizate două întâlniri cu focus grupuri diferite: unul format din specialiști în elaborarea și implementarea proiectelor de finanțare, iar celălalt format din membrii consiliului director lărgit, participând primarii comunelor din teritoriul GAL. Discuțiile au fost purtate pe baza unor tematici selectate anterior, permițând participanților să formuleze și să exprime opinii cu privire la următoarele subiecte: eficiența procesului de evaluare și de implementare al proiectelor; factorii care au influențat aceste procese; măsura în care s-au remarcat, respectiv au fost luate în considerare principiile LEADER; colaborarea cu echipa de lucru LEADER; măsura în care strategia LEADER corespunde cu necesitățile de dezvoltare al teritoriului; măsura în care strategia LEADER se armonizează cu direcțiile de dezvoltare aflate în vigoare; măsura în care cele 6 măsuri servesc realizarea obiectivelor cuprinse în strategia Leader; măsura în care investițiile efectuate de consiliile locale au contribuit la îmbunătățirea calității vieții rurale; colaborarea în cadrul parteneriatului LEADER.

Tehnica folosită s-a bazat pe interacțiunea și creativitatea participanților, informațiile colectate au fost utilizate în special pentru analizarea temelor complexe care trebuiau explorate în profunzime. Formatul focus grupului a fost relativ omogen, grupul de specialiști era format din 9 persoane, cu ei s-a organizat o întâlnire în data de 11.12.2018, în intervalul orar 10:00-12:00. Cel de-al doilea grup a cuprins 10 persoane (membrii din Consiliul Directori, primari din teritoriu), cu acesta fiind organizat o întâlnire în data de 11.12.2018, în intervalul orar 13:00-15:00. Interacțiunea cu focus grupurile a fost facilitată de responsabilul de evaluare, care a lansat întrebările pentru discuție, ceilalți membri ai echipei participând ca observatori, elaborând și minutele întâlnirilor. Întrebările deschise, formulate pentru sesiunile de focus grup au fost stabilite în așa fel, încât toți participanții să aibă posibilitatea de a participa la discuție. La formarea focus grupurilor au fost selectate acele persoane care s-au implicat direct în implementarea proiectelor depuse și al SDL-ului.

În procesul de analiză și interpretare, datele au fost grupate pe tematicile stabilite inițial, comparând informațiile furnizate de participanți, evidențiind opiniile comune, dar și divergentele.

5.1.4 Sondajul de opinie prin chestionar

Colectarea datelor prin intermediul chestionarului a avut loc în perioada noiembrie-decembrie, cu ocazia caravanei de promovare și evaluare organizat în cele 15 comune din cadrul teritoriului. Fiecare persoană care a fost prezent la informare a completat chestionarul. Prin chestionare am încercat să contactăm diferite categorii de grup țintă, astfel am reușit să chestionăm reprezentanți din sfera publică, ONG-uri, respectiv sfera privată, numărul total al persoanelor care au completat chestionarul fiind 139. Din totalul de persoane care au răspuns la chestionar 51,9% au fost bărbați, 48,03% femei, având vârsta cuprinsă între 18-62+ ani.

Chestionarul a conținut 19 întrebări cu diferite variante posibile de răspuns, dar și întrebări deschise, la care respondenții au avut posibilitatea de a răspunde conform situației lor specific. S-a utilizat varianta de *chestionar auto-administrat*: am distribuit chestionarele cu întrebări, subiecții au completat răspunsurile, iar ulterior am colectat chestionarele cu răspunsurile aferente.

Tematica cuprinsă în chestionar: informații privind utilitatea și gradul de cunoașterea al programului LEADER; principiile LEADER; nivelul de implicare în planificarea și implementarea strategiei; contribuția proiectelor finanțate la dezvoltarea teritoriului (aparitia de noi produse / servicii, rezolvarea problemelor locale); aprecierea colaborării cu echipa de lucru LEADER, contribuția rezultatelor proiectelor finanțate la îndeplinirea obiectivelor SDL.

5.2 TEMELE EVALUĂRII ȘI ASPECTE CHEIE

5.2.1 Tema 1 - Logica de intervenție a strategiei

Pe baza analizei documentelor administrative, a documentelor de birou și a matricii logice rezultă următoarele:

La realizarea SDL pe baza informațiilor acumulate prin intermediul consultărilor și a activității de animare, respectiv pe baza analizei diagnostice și al analizei SWOT am formulat următoarele concluzii generale asupra teritoriului:

Este necesară dezvoltarea agriculturii prin reînnoirea parcului de mașini și utilaje, respectiv prin asigurarea procesării materiilor prime agricole;
Există produse locale de calitate premium și există anumite exemple în teritoriu și în zonă în domeniul prelucrării;
Numărul ridicat al grupurilor marginalizate accentuează introducerea unor servicii sociale
Situația precară a spațiilor publice și comunitare interne/externe;
Foarte mulți tineri aleg drumul învățăturii și după terminarea acestora o mare parte dintre ei nu se reîntorc în regiune;
Majoritatea populației lucrează în agricultură, suprafețele agricole sunt la limita solicitării, este nevoie de diversificarea vieții economice;
Viața comunitară și culturală este activată mai ales de ONG-uri, care au posibilități reduse
Potențialul turistic al teritoriului nu este valorificat și este caracteristică utilizarea scăzută a capacității de cazare.

Pe baza acestor concluzii am stabilit următoarele obiective:

Dezvoltarea spațiilor și a vieții comunitare rurale;
Dezvoltarea unei economii incluzive și sustenabile;
Atragerea tinerilor în mediu rural.

Pentru atingerea acestor obiective am stabilit 5 priorități, și anume:

Creșterea atractivității vieții rurale prin dezvoltarea, modernizarea spațiilor comunitare, prin activarea vieții participative ale locuitorilor și prin întărirea sferei civile;
Dezvoltarea proceselor privind prelucrarea materiilor prime agricole, prin înființarea unor puncte de sacrificare și procesare și prin inițierea unor rețele de valorificare;
Creșterea unui mediu favorabil pentru înființarea și dezvoltarea activităților nonagricole;
Atragerea tinerilor în mediul rural prin crearea unui ambient favorabil înființării diferitelor activități economice;
Dezvoltarea unei agriculturi eficiente, capabilă să interacționeze sensibil cu mediul înconjurător.

Dacă analizăm în ce măsură am atins aceste obiective și care sunt factorii care au dus la realizarea/nerealizarea lor, putem constata următoarele:

Obiectivul 1. Dezvoltarea spațiilor și a vieții comunitare rurale, putem atinge prin Prioritatea 1. Creșterea atractivității vieții rurale prin dezvoltarea, modernizarea spațiilor comunitare, prin activarea vieții participative ale locuitorilor și prin întărirea sferei civile. Pentru aceasta am dedicat acestei priorități 2 măsuri, Măsura M1/6B respectiv Măsura M2/6B. Prin aceste două măsuri s-au realizat mai multe terenuri de sport multifuncționale, renovare de clădiri pentru activități sociale, dotarea serviciilor publice locale, dotarea ONG-urilor/Cultelor pentru activități sociale și comunitare, realizarea de parcuri și muzee. Putem spune că am atins în mare parte acest obiectiv.

Obiectivul 2. Dezvoltarea unei economii incluzive și sustenabile, putem atinge prin prioritățile 2, 3, 4 și 5. Pentru atingerea acestui obiectiv am stabilit 2 măsuri pentru susținerea activităților neagricole, respectiv Măsura M 4/6A, 6B și Măsura M6/6A, 6B, și 2 măsuri pentru susținerea activităților agricole, respectiv Măsura M3/3A, 2A, 6A și Măsura M5/2A, 3A, 5C. Pentru activitățile nonagricole au fost un interes destul de mare, am

și selectat 10 proiecte care sunt cu precădere pentru înființarea și modernizarea serviciilor, mai ales celor turistice. La activitățile agricole, deși la realizarea SDL au manifestat interes foarte mare asupra realizării punctelor de sacrificare și procesare a materiilor prime agricole, interesul la depunerea proiectelor era destul de slabă. Am pus mari speranțe pentru realizarea acestor puncte de sacrificare și procesare pentru că este mare nevoie pentru acestea în teritoriul nostru. Composesoratele care au arătat interes pentru înființarea punctelor de sacrificare și procesare au renunțat la acesta, din cauza legislației și a greutății valorificării produselor finite care ar afecta în mod vizibil profitabilitatea afacerii. Din cele 3 proiecte agricole depuse unul este dedicat procesării cărnii. Cu acest proiect putem considera că am realizat ceva și din obiectivul acesta. Dacă nu vor mai fi interes pentru aceste proiecte agricole vom realoca sumele rămase către cele neagricole, unde interesul este mai mare și sunt mai ușor de realizate.

Obiectivul 3. Atragerea tinerilor în mediu rural, putem atinge prin toate cele 5 priorități.

Proiectele depuse la Măsura M1/6B contribuie la realizarea acestui obiectiv prin creșterea atractivității vieții rurale prin dezvoltarea, modernizarea spațiilor comunitare. La unele proiecte sunt prevăzute și crearea de noi locuri de muncă, ceea ce poate motiva tinerii să rămână sau să întoarcă acasă.

Proiectele depuse la Măsura M2/6B contribuie la realizarea de programe pentru tineri și persoane defavorizate. Deși la realizarea SDL noi am vrut întărirea sferei civile, prin dotarea lor corespunzătoare, la măsura M2/6B au fost depuse proiecte mai mult de către Culte, dar și așa considerăm că am atins obiectivul preconizat.

Proiectele depuse la măsurile M3/3A, 2A, 6A și M5/2A, 3A, 5C contribuie la atingerea acestui obiectiv pentru că sunt prevăzute în ele crearea de locuri de muncă cât și modernizarea fermelor, înființarea de puncte de procesare a cărnii, ceea ce ar duce la creșterea competitivității fermelor, dezvoltarea economică a zonei.

Proiectele depuse la măsurile M4/6A, 6B și M6/6A, 6B sunt cele care au fost depuse mai mult de către persoane tinere. Sunt proiecte care creează locuri de muncă noi, și datorită că majoritatea proiectelor sunt turistice fac ca zona să devină mai atractivă pentru turiști, prin crearea de servicii complementare turismului.

Atât la realizarea cât și la implementarea SDL am avut contact permanent cu actorii locali, din care rezultă că am identificat bine nevoile teritoriului în SDL. Dacă analizăm nevoile, ce am identificat și ce nevoi sunt satisfăcute, putem constata că sunt aproape același. Proiectele depuse de APL-uri satisfac nevoi care au fost identificate și la realizarea SDL, chiar dacă atunci au existat și alte idei, dar din cauza valorii prea mari sau din alte impedimente nu s-au putut realiza. Proiectele depuse în cadrul dezvoltării activităților non-agricole au avut tendințe mai mult turistice, pe care am identificat ca și nevoi la realizarea SDL. Deși zona are un potențial turistic însemnat, nu este așa de dezvoltată turistic, deci nevoile identificate au fost reale, pentru care s-au și depus proiecte. În cazul dezvoltării activităților agricole la realizarea SDL am constatat că putem produce materie primă, avem potențial, numai că nu avem produse finite locale din lipsa punctelor de sacrificare și de procesare, prelucrare a materiilor prime. Nevoia identificată este reală, deși acest lucru nu prea reiese din proiectele depuse, din cauza că s-au întâmpinat diverse impedimente de ordin legislativ, financiar, sau lipsă de curaj în cursul punerii în practică a ideilor.

În perioada evaluată am cheltuit 73,57% din fondul disponibil pentru proiecte fără să facem modificări însemnate de SDL.

În cadrul focus grupului am avut 4 întrebări care s-au referit la această temă:

8. În ce măsură corespunde strategia LEADER cu necesitățile de dezvoltare al teritoriului? (întrebare pusă pentru ambele focus grupuri)

9. În ce măsură se armonizează strategia LEADER cu direcțiile de dezvoltare aflate în vigoare? (întrebare pusă pentru ambele focus grupuri)

12. Care este măsura care va genera dezvoltare pe termen lung? (întrebare pusă pentru ambele focus grupuri)

13. În ce măsură investițiile efectuate de consiliile locale au contribuit la îmbunătățirea calității vieții rurale? (întrebare pusă în cadrul consiliului de conducere lărgit)

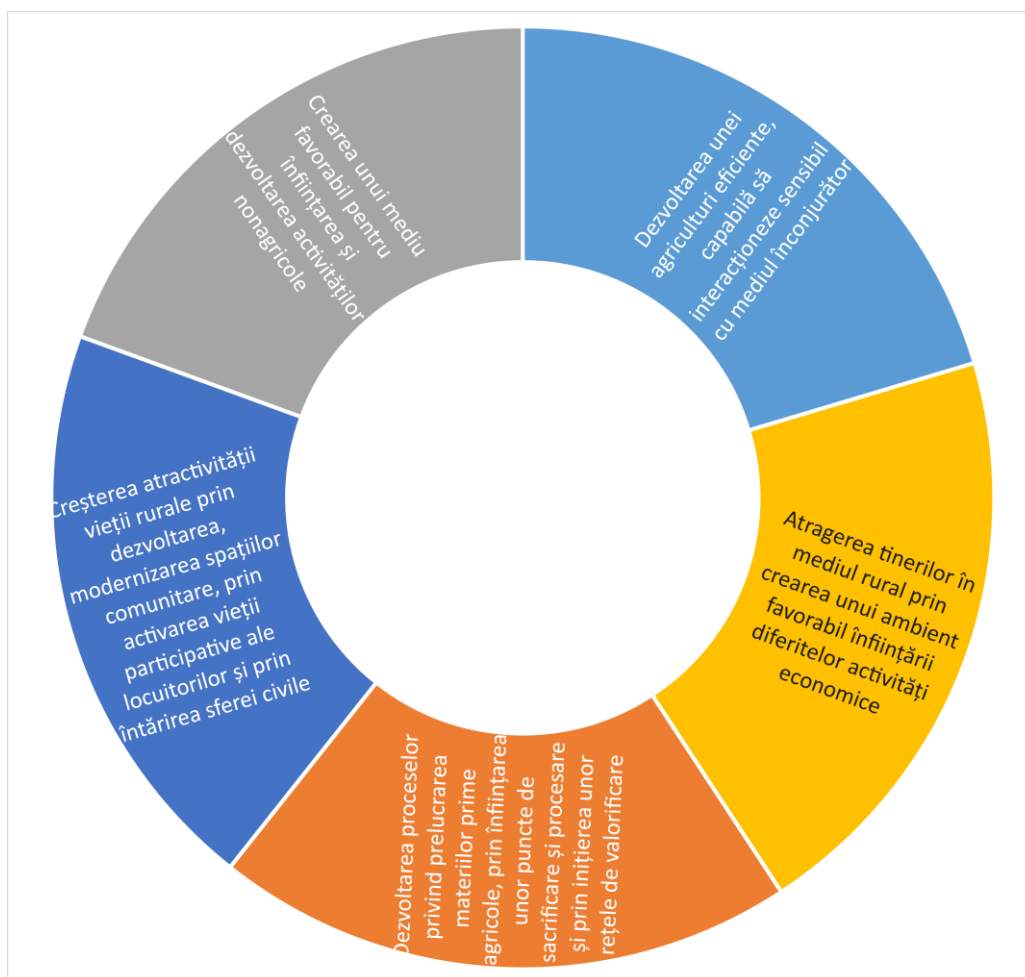
În cadrul dezbaterii specialiștii au afirmat că nu au o viziune integrală asupra sistemului, din această cauză nu au cunoștințe aprofundate, fiecare vede doar partea sa, și nu pot formula concluzii și păreri relevante în legătură cu această problemă. Referitor la întrebarea nr. 12, părerea unanimă a fost că proiectele care vizează dezvoltarea întreprinderilor non-agricole aduc aportul cel mai mare la dezvoltarea pe termen lung al teritoriului, și propun să fie repartizate sumele neangajate în cadrul altor măsuri.

În cadrul dezbaterii focus grupului cu membrii consiliului director, concluzia a fost că sunt importante și proiectele agricole, deoarece domeniul de bază al economiei acestui teritoriu este agricultura. Activitatea agricolă tinde să se dezvolte către firme agricole de dimensiuni mai mari – practic activitatea agricolă din sate este susținută de 2-3-4 fermieri tineri. Această afirmație subliniază acel obiectiv din strategie, care prevede finanțarea fermelor agricole cu o mărime de peste 8000 SO. Referitor la întrebarea 12 s-a formulat aceeași concluzie ca în grupul specialiștilor, iar referitor la întrebarea 13, părerea a fost, ca investițiile efectuate de consiliile locale influențează în mod indirect calitatea vieții rurale.

În cadrul chestionarului întrebarea nr. 19 a vizat această temă:

*19. După părerea Dvs. rezultatele proiectelor finanțate în ce măsură vor contribui la îndeplinirea următoarelor obiective?**

Respondenții au avut ocazia să acorde punctaj de pe o scală de la 1 la 5 pentru cele 5 obiective propuse prin programul LEADER. Puntajele acordate au fost însumate, și s-a calculat o valoare medie, care este reprezentată prin diagrama de mai jos.

Din diagramă reiese, că respondenții au părerea, că rezultatele proiectelor finanțate contribuie în egală măsură la îndeplinirea celor 5 obiective formulate în SDL.

Concluzie: Din cele prezentate mai sus, deși au existat păreri diferite referitor la această temă în cadrul focus grupurilor, pe baza datelor analizate din toate sursele, putem afirma, că implementarea strategiei este în concordanță cu nevoile și potențialul de dezvoltare al teritoriului.

5.2.2 Tema 2 - Eficacitatea și eficiența operațiunilor și contribuția lor la obținerea rezultatelor și a impactului prevăzute de strategie

În SDL am planificat principalele activități ale GAL conform tabelului de mai jos, care cuprinde activități necesare realizării strategiei. Activitățile au fost organizate în jurul lansării măsurilor. Fiecare lansare de apel a fost precedat de elaborarea ghidurilor, cererii de finanțare, a anexelor acestuia și a formularelor de verificare și evaluare a proiectelor. Aceste documente au fost postate pe pagina de web a GAL-ului, atât versiunea consultativă cât și versiunea finală.

Tabelul de planificare a activităților:

Semestru	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Activitati															
Elaborarea ghidurilor si formularelor pentru masurile M1/6B(include infrastructură socială) și M6/6A,6B	X	X													
Lansarea apelului și animarea teritoriului	X	X													
Sesiune de depunerea a proiectelor pentru măsurile M1/6B, M6/6A,6B		X	X												
Evaluarea proiectelor M1/6B, M6/6A,6B		X	X												
Selectarea proiectelor M1/6B, M6/6A,6B		X	X												
Monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor depuse în cadrul măsurilor M1/6B, M6/6A,6B		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Elaborarea ghidurilor si formularelor pentru măsurile M2/6B, M3/3A, 2A, 6A, M4/6A,6B, M5/2A,3A,5C		X	X												
Lansarea apelurilor și animarea teritoriului			X	X	X										
Sesiune de depunere a proiectelor pe toate măsuri				X	X										
Evaluarea proiectelor				X	X	X									
Selectarea proiectelor				X	X	X									
Lansarea apelurilor pentru măsurile unde sumele planificate nu au fost absorbite și animarea teritoriului						X	X								
Sesiune de depunere a proiectelor						X	X								
Evaluarea proiectelor						X	X								
Selectarea proiectelor						X	X								
Monitorizarea și evaluarea implementării proiectelor depuse în cadrul măsurilor			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			
Monitorizarea si evaluarea nivelului de implementare a strategiei							X								
Animarea teritoriului								X							
Efectuarea modificărilor necesare conform noilor cerințe și rectificări bugetare								X							
Lansarea apelurilor și animarea teritoriului								X	X						
Sesiune de depunere a proiectelor pe toate măsurile conform sumelor repartizate									X	X					
Evaluarea proiectelor									X	X					
Selectarea proiectelor									X	X					
Monitorizarea si evaluarea nivelului de implementare a strategiei						X	X	X	X	X	X	X	X		
Finalizarea													X	X	X

Lansare apelurilor de selecție și a proiectelor depuse în fiecare sesiune de lansarea a apelurilor se prezintă astfel:

Măsura M1/6B – Îmbunătățirea calității vieții rurale / Sesiunea I/2017

Data lansării apelului de selecție: 15.08.2017

Data limită de depunere a proiectelor: 30.09.2017, prelungit până la 16.10.2017.

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 960.240,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M1/6B au fost depuse următoarele proiecte:

Solicitant: Comuna Șimonești

Titlul proiectului: Amenajarea centru comunitar medico-social multifuncțional

Localizarea proiectului: Com. Șimonești, sat. Șimonești

Valoarea totală a proiectului: 103.831,03 euro

Valoarea finanțată: 65.281,96 euro

Solicitant: Comuna Mugeni

Titlul proiectului: Îmbunătățirea serviciilor publice locale în comuna Mugeni, județul Harghita

Localizarea proiectului: Com. Mugeni, sat. Mugeni

Valoarea totală a proiectului: 82.477,54 euro

Valoarea finanțată: 64.743,54 euro

Solicitant: Comuna Porumbeni

Titlul proiectului: Achiziționare echipamente pentru situații de urgență în comuna Porumbeni

Localizarea proiectului: Com. Porumbeni, sat. Porumbenii Mici

Valoarea totală a proiectului: 81.279,98 euro

Valoarea finanțată: 68.302,50 euro

Solicitant: Comuna Merești

Titlul proiectului: Îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public în comuna Merești, jud. Harghita

Localizarea proiectului: Com. Merești, sat. Merești

Valoarea totală a proiectului: 137.235,03 euro

Valoarea finanțată: 72.233,96 euro

Solicitant: Comuna Lueta

Titlul proiectului: Îmbunătățirea serviciilor publice locale în comuna Lueta, jud. Harghita, prin achiziționare de utilaje și echipamente

Localizarea proiectului: Com. Lueta, sat. Lueta

Valoarea totală a proiectului: 78.157,00 euro

Valoarea finanțată: 60.893,47 euro

Solicitant: Comuna Avrămești

Titlul proiectului: Îmbunătățirea serviciilor publice locale în cadrul primăriei Avrămești, jud. Harghita

Localizarea proiectului: Com. Avrămești, sat. Avrămești

Valoarea totală a proiectului: 80.597,00 euro

Valoarea finanțată: 67.074,00 euro

Solicitant: Comuna Ocland

Titlul proiectului: Achiziție de utilaje și echipamente moderne pentru comuna Ocland

Localizarea proiectului: Com. Ocland, sat. Ocland

Valoarea totală a proiectului: 82.898,45 euro

Valoarea finanțată: 67.340,00 euro

Solicitant: Comuna Ulieș

Titlul proiectului: Amenajare teren multifuncțional în localitatea Ulieș, jud. Harghita

Localizarea proiectului: Com. Ulieș, sat. Ulieș

Valoarea totală a proiectului: 83.178,00 euro

Valoarea finanțată: 63.212,00 euro

Solicitant: Comuna Mărtiniș

Titlul proiectului: Înființare teren de sport cu gazon artificial în comuna Mărtiniș, sat. Mărtiniș, județul Harghita

Localizarea proiectului: Com. Mărtiniș, sat. Mărtiniș

Valoarea totală a proiectului: 124.403,95 euro

Valoarea finanțată: 65.000,00 euro

Solicitant: Comuna Atid

Titlul proiectului: Amenajare teren de sport în comuna Atid, sat Crișeni, și achiziționare de utilaj pentru situații de urgență

Localizarea proiectului: Com. Atid, sat. Crișeni

Valoarea totală a proiectului: 83.948,00 euro

Valoarea finanțată: 66.395,00 euro

Solicitant: Comuna Căpâlnița

Titlul proiectului: Achiziționarea unui buldoexcavator pentru comuna Căpâlnița

Localizarea proiectului: Com. Căpâlnița, sat. Căpâlnița

Valoarea totală a proiectului: 83.591,55 euro

Valoarea finanțată: 65.000,00 euro

Solicitant: Comuna Dârjiu

Titlul proiectului: Achiziționarea unui tractor, inclusiv a unor echipamente necesare pentru serviciile publice locale în cadrul primăriei Comuna Darjiu

Localizarea proiectului: Com. Dârjiu, sat. Dârjiu

Valoarea totală a proiectului: 79.813,00 euro

Valoarea finanțată: 63.368,00 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 1.101.410,53 euro

Valoarea finanțată: 788.844,43 euro

Sesiunea II/2018

Data lansării apelului de selecție: 31.08.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 30.11.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 171.395,57 euro.

În această sesiune pentru măsura M1/6B până la data de 01.10.2018 nu au fost depuse proiecte.

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 0,00 euro

Valoarea finanțată: 0,00 euro

Valoarea cumulată a proiectelor aferentă măsurii:

Valoarea totală cumulată a proiectelor: 1.101.410,53,00 euro

Valoarea finanțată cumulată: 788.844,43 euro

Măsura M2/6B – Îmbunătățirea vieții culturale, comunitare și turistice prin achiziționarea de dotări și echipamente pentru asociații / Sesiunea I/2018

Data lansării apelului de selecție: 15.03.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 15.06.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 136.000,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M2/6B au fost depuse următoarele proiecte:

Solicitant: Parohia Reformată Feliceni

Titlul proiectului: Amenajare spații verzi, înființare parc memorial al reformației în jurul Bisericii Reformate din Feliceni, amplasare statuie comemorativă

Localizarea proiectului: Com. Feliceni, sat. Feliceni

Valoarea totală a proiectului: 36.871,00 euro

Valoarea finanțată: 36.540,00 euro

Solicitant: Parohia Reformată Porumbenii Mari

Titlul proiectului: Achiziționarea unor echipamente necesare pentru activități culturale și comunitare

Localizarea proiectului: Com. Porumbenii Mari, sat. Porumbenii Mari

Valoarea totală a proiectului: 28.951,99 euro

Valoarea finanțată: 24.329,41 euro

Solicitant: Parohia Unitariană Ocland

Titlul proiectului: Achiziționare dotări și echipamente pentru Parohia Unitariană Ocland

Localizarea proiectului: Com. Ocland, sat. Ocland

Valoarea totală a proiectului: 14.727,14 euro

Valoarea finanțată: 12.375,75 euro

Solicitant: Fundația Culturală Agyagfalva 1848

Titlul proiectului: Îmbunătățirea vieții culturale la nivelul comunei Mugeni prin dotarea infrastructurii culturale

Localizarea proiectului: Com. Mugeni, sat. Lutița

Valoarea totală a proiectului: 84.660,26 euro

Valoarea finanțată: 35.813,37 euro

Solicitant: Parohia Unitariană Ulieș

Titlul proiectului: Dotarea spațiului comunitar pentru tineri de către Parohia Reformată din Ulieș, loc. Ulieș, jud. Harghita

Localizarea proiectului: Com. Ulieș, sat. Ulieș

Valoarea totală a proiectului: 25.996,00 euro

Valoarea finanțată: 25.996,00 euro

Solicitant: Asociația Kapolnasfalusi ifj Tarsasag

Titlul proiectului: Dotarea infrastructurii culturale a asociației KIT

Localizarea proiectului: Com. Căpâlnița, sat. Căpâlnița

Valoarea totală a proiectului: 11.343,08 euro

Valoarea finanțată: 9.532,00 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 202.549,47 euro

Valoarea finanțată: 144.586,53 euro

Valoarea cumulată a proiectelor aferentă măsurii:

Valoarea totală cumulată a proiectelor: 202.549,47 euro

Valoarea cumulată finanțată: 144.586,53 euro

Măsura M3/3A, 2A, 6A – Procesarea și valorificarea produselor agricole / Sesiunea I/2018

Data lansării apelului de selecție: 29.03.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 18.05.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 273.000,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M3/3A, 2A, 6A nu au fost depuse proiecte.

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 0,00 euro

Valoarea finanțată: 0,00 euro

Sesiunea II/2018

Data lansării apelului de selecție: 27.07.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 31.08.2018, prelungit până la 21.09.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 273.000,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M3/3A, 2A, 6A nu au fost depuse proiecte.

Valoarea proiectelor aferentă măsurii:

Valoarea totală a proiectelor: 0,00 euro

Valoarea finanțată: 0,00 euro

Măsura M4/6A, 6B – Înființarea și dezvoltarea industriei ușoare, a serviciilor, a artizanatului și a meșteșugăritului / Sesiunea I/2018

Data lansării apelului de selecție: 22.03.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 04.05.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 234.000,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M4/6A, 6B au fost selectate următoarele proiecte:

Solicitant: SC Regi Almariomok SRL

Titlul proiectului: Înființare restaurant în mediul rural

Localizarea proiectului: Com. Merești, sat. Merești

Valoarea totală a proiectului: 102.523,24 euro

Valoarea finanțată: 49.999,50 euro

Solicitant: SC Latrodectus SRL

Titlul proiectului: Achiziționare echipamente de producție articole vestimentare pentru Latrodectus SRL

Localizarea proiectului: Com. Ulieș, sat. Ulieș

Valoarea totală a proiectului: 66.110,26 euro

Valoarea finanțată: 49.999,35 euro

Solicitant: Lorincz D. Zsolt Întreprindere Individuală

Titlul proiectului: Creșterea avantajului competitiv pe piața internă și externă a Întreprinderii Individuale Lorincz D. Zsolt, Prin achiziționarea unui electrostivitor
Localizarea proiectului: Com. Căpâlnița, sat. Căpâlnița
Valoarea totală a proiectului: 31.062,45 euro
Valoarea finanțată: 23.492,61 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 199.695,95 euro

Valoarea finanțată: 123.491,46 euro

Sesiunea II/2018

Data lansării apelului de selecție: 27.07.2018
Data limită de depunere a proiectelor: 31.08.2018
Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 110.508,54 euro.

În această sesiune pentru măsura M4/6A, 6B au fost depuse următoarele proiecte:

Solicitant: Orban Maria Magdolna Întreprindere Individuală
Titlul proiectului: Dotarea pensiunii agroturistice Orban
Localizarea proiectului: Com. Dârjiu, sat. Dârjiu
Valoarea totală a proiectului: 54.880,88 euro
Valoarea finanțată: 49.392,79 euro

Solicitant: Frunzea Annamaria Întreprindere Individuală
Titlul proiectului: Dotarea pensiunii agroturistice Hanna
Localizarea proiectului: Com. Ocland, sat. Ocland
Valoarea totală a proiectului: 35.246,29 euro
Valoarea finanțată: 24.901,86 euro

Solicitant: ICS`S Development SRL
Titlul proiectului: Achiziționarea tehnică de calcul de mare performanță pentru asigurarea de servicii de calcul matematic complex la SC ICS`S Development SRL, comuna Lueta, județul Harghita
Localizarea proiectului: Com. Lueta, sat. Lueta
Valoarea totală a proiectului: 27.490,00 euro
Valoarea finanțată: 24.741,00 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 117.617,17 euro

Valoarea finanțată: 99.035,65 euro

Valoarea cumulată proiectelor aferentă măsurii:

Valoarea totală cumulată a proiectelor: 317.313,12 euro

Valoarea finanțată cumulată: 222.527,11 euro

Măsura M5/2A, 3A, 5C - Eficientizarea agriculturii / Sesiunea I/2018

Data lansării apelului de selecție: 29.03.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 18.05.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 341.809,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M5/2A, 3A, 5C au fost depuse următoarele proiecte:

Solicitant: Nagy D. Hunor Întreprindere Individuală

Titlul proiectului: Achiziționarea utilajelor agricole pentru Nagy D. Hunor Întreprindere Individuală, loc. Ulieș, jud. Harghita

Localizarea proiectului: Com. Ulieș, sat. Ulieș

Valoarea totală a proiectului: 79.780,00 euro

Valoarea finanțată: 46.929,00 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 79.780,00 euro

Valoarea finanțată: 46.929,00 euro

Sesiunea II/2018

Data lansării apelului de selecție: 27.07.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 31.08.2018, prelungit până la 21.09.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 294.880,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M5/2A, 3A, 5C au fost depuse următoarele proiecte:

Solicitant: Kincses Olga Întreprindere Individuală

Titlul proiectului: Achiziționarea utilajelor agricole, construirea unității de procesare de carne

Localizarea proiectului: Com. Secuieni, sat. Eliseni

Valoarea totală a proiectului: 382.674,00 euro

Valoarea finanțată: 199.999,80 euro

Solicitant: Asociația Composesoratul de Pădure și Pășune Feliceni

Titlul proiectului: Achiziționarea utilajelor specifice pentru întreținerea terenurilor aparținând Asociația Composesoratul de Pădure și Pășune Feliceni

Localizarea proiectului: Com. Feliceni, sat. Feliceni

Valoarea totală a proiectului: 78.813,00 euro

Valoarea finanțată: 31.095,00 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 461.487,00 euro

Valoarea finanțată: 231.094,80 euro

Valoarea cumulată a proiectelor aferentă măsurii:

Valoarea totală cumulată a proiectelor: 541.267,00 euro

Valoarea finanțată cumulată: 278.023,80 euro

Măsura M6/6A, 6B – START-UP în domeniul non-agricol / Sesiunea I/2017

Data lansării apelului de selecție: 15.08.2017

Data limită de depunere a proiectelor: 30.09.2017

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 100.000,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M6/6A, 6B au fost selectate următoarele proiecte:

Solicitant: SC Bringatura SRL

Titlul proiectului: Înființare centru de închiriere biciclete de către SC Bringatura SRL în loc. Crișeni, comuna Atid, jud. Harghita

Localizarea proiectului: Com. Atid, sat. Crișeni

Valoarea totală a proiectului: 20.000,00 euro

Valoarea finanțată: 20.000,00 euro

Solicitant: Transylvania Riding Tours SRL

Titlul proiectului: Înființare centru de echitație în satul Chedia Mică, județul Harghita

Localizarea proiectului: Com. Șimonești, sat. Chedia Mică

Valoarea totală a proiectului: 20.000,00 euro

Valoarea finanțată: 20.000,00 euro

Solicitant: Andorko Attila Întreprindere Familială

Titlul proiectului: Înființarea atelierului artizanal

Localizarea proiectului: Com. Mărtiniș, sat. Chinoșu

Valoarea totală a proiectului: 20.000,00 euro

Valoarea finanțată: 20.000,00 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 60.000,00 euro

Valoarea finanțată: 60.000,00 euro

Sesiunea II/2018

Data lansării apelului de selecție: 15.03.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 20.04.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 40.000,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M6/6A, 6B au fost depuse următoarele proiecte:

Solicitant: Denes G. Lajos-Geza Întreprindere Individuală

Titlul proiectului: Servicii contabilitate de calitate pentru fermieri

Localizarea proiectului: Com. Dârjiu, sat. Dârjiu

Valoarea totală proiectului: 20.000,00 euro

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 20.000,00 euro

Valoarea finanțată: 20.000,00 euro

Sesiunea III/2018

Data lansării apelului de selecție: 31.08.2018

Data limită de depunere a proiectelor: 31.10.2018

Fondul disponibil pe măsură din sesiunea actuală este de 20.000,00 euro.

În această sesiune pentru măsura M6/6A, 6B până la data de 01.10.2018 nu au fost depuse proiecte.

Valoarea proiectelor aferentă sesiunii:

Valoarea totală a proiectelor: 0 Euro

Valoarea finanțată: 0 Euro

Valoarea cumulată a proiectelor aferentă măsurii:

Valoarea totală cumulată a proiectelor: 80.000,00 euro

Valoarea finanțată cumulată: 80.000,00 euro

Valoarea totală a proiectelor depuse: 2.242.540,12 Euro

Valoarea finanțată a proiectelor depuse la GAL: 1.756.174,76 Euro

Conform diagramei Gantt am prevăzut prima lansare a apelului de selecție pentru măsurile M1/6B și M6/6A,6B în primul semestru de după semnarea Contractului de finanțare. Lansarea apelului de selecție s-a făcut la data de 15.08.2017, data limită de depunere a proiectelor era 30.09.2017, prelungit până la data de 16.10.2017 pentru măsura M1/6B. Evaluarea acestor proiecte s-a făcut până la data de 08.12.2017. Din cele prezentate reiese că atât lansarea apelurilor cât și evaluarea/selectarea proiectelor s-au încadrat în grafic.

Sesiunea de depunere a proiectelor pentru măsurile M2/6B, M3/3A,2A,6A, M4/6A,6B, M5/2A,3A,5C, cât și elaborarea ghidurilor și formularelor au fost prevăzute în semestrul 2-5, iar evaluarea și selectarea lor până la semestrul 6.

Lansarea apelurilor pentru aceste măsuri s-a făcut astfel:

Măsura M2/6B a fost lansat la data de 15.03.2018 cu data limită de depunere 15.06.2018.

Măsura M3/3A,2A,6A a fost lansat la data de 29.03.2018 cu data limită de depunere 18.05.2018.

Măsura M4/6A,6B a fost lansat la data de 22.03.2018 cu data limită de depunere 04.05.2018.

Măsura M5/2A,3A,5C a fost lansat la data de 29.03.2018 cu data limită de depunere 18.05.2018.

Evaluarea/selectare proiectelor depuse în cadrul sesiunii de depunere a proiectelor s-a făcut până la data de 06.07.2018, respectiv 09.08.2018.

Rezultă că și la aceste măsuri lansările și evaluarea/selectarea proiectelor s-a făcut conform graficului.

La măsurile pentru care sumele planificate nu erau absorbite a fost prevăzut în SDL lansarea de apel de selecție în semestrele 6-7. În cele prezentate mai sus, la descrierea lansării sesiunii de proiecte, se vede că au fost lansate mai multe apeluri de selecție la măsurile M1/6B, M3/3A,2A,6A, M4/6A,6B, M5/2A,3A,5C și M6/6A,6B.

Monitorizarea și evaluarea proiectelor depuse se efectuează în continuu, de către echipa de implementare.

Analiza indicatorilor de monitorizare

În SDL au fost prevăzute următoarele indicatori de monitorizare:

M1/6B Îmbunătățirea calității vieții rurale

Indicatori de monitorizare planificate:

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite min. 10.000 locuitori

Numărul comunelor sprijinite min. 8

Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită min. 10

Suma alocată: 960.240,00 euro

Indicatori de monitorizare atinse:

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 27.406,00 locuitori

Numărul comunelor sprijinite: 12

Numărul întreprinderilor, asociațiilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită: 409

Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 788.843,88 euro

La această măsură indicatorii de monitorizare în afară de suma alocată au fost realizate în proporție mai mare de 100%.

M2/6B Îmbunătățirea vieții culturale, comunitare și turistice prin achiziționarea de dotări și echipamente pentru asociații

Indicatori de monitorizare planificate:

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite min. 1.000 locuitori

Numărul ONG-urilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită min. 7

Suma alocată: 136.000,00 euro

Indicatori de monitorizare atinse:

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite 9.311 locuitori

Numărul ONG-urilor care beneficiază de infrastructura îmbunătățită: 6

Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 135.054,53

După cum se vede la această măsură indicatorii de monitorizare au fost atinse, suma alocată a fost acoperită aproape de totalitate, populația netă care beneficiază de servicii/ infrastructuri îmbunătățite a fost realizată în proporție mai mare de 100%, numărul ONG-urilor care au depus proiect și au fost selectat este de 7 conform celor planificate, numai că suma alocată nu a fost de ajuns pentru acoperirea celor 7 proiecte, astfel un proiect este pe lista de așteptare.

M3/3A,2A,6A Procesarea și valorificarea produselor agricole

Indicatori de monitorizare planificate:

Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale min. 3

Numărul de forme asociative/grupări colective sprijinite min. 1

Numărul locurilor de muncă păstrate min. 1

Numărul locurilor de muncă create min. 2

Numărul exploatațiilor deserviți vizați din teritoriu min. 10

Suma alocată: 273.000,00 euro

Indicatori de monitorizare atinse:

Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale: 0

Numărul de forme asociative/grupări colective sprijinite: 0

Numărul locurilor de muncă păstrate: 0

Numărul locurilor de muncă create: 0

Numărul exploatațiilor deserviți din teritoriu: 0

Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 0 euro

La măsura M3/3A,2A,6A nu a fost depus niciun proiect, dar la măsura M5/2A,3A,5C este selectat un proiect integrat care are și componentă M3/3A,2A,6A. Luând în considerare proiectul depus la M5/2A,3A,5C nici așa nu sunt realizate indicatorii de monitorizare planificate la această măsură.

M4/6A,6B Înfiiințarea și dezvoltarea industriei ușoare, a serviciilor, a artizanatului și a meșteșugăritului

Indicatori de monitorizare planificate:

Locuri de muncă create min. 2

Locuri de muncă păstrate min. 3

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite min. 300 locuitori

Suma alocată: 234.000 euro

Indicatori de monitorizare atinse:

Locuri de muncă create: 6

Locuri de muncă păstrate: 9

Populație netă care beneficiază de servicii/infrastructuri îmbunătățite: 2026 locuitori

Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 222.527,11 euro

La această măsură suma alocată a fost acoperită aproape cu totalitate, iar celelalte indicatori de monitorizare sunt suprarealizate.

M5/2A,3A,5C Eficientizarea agriculturii

Indicatori de monitorizare planificate:

Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți min.2

Numărul de grupări colective sprijinite min. 1

Suma alocată: 341.809,00 euro

Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale min. 3

Totalul investițiilor în domeniul furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare în scopul bioeconomiei min. 1

Indicatori de monitorizare atinse:

Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți: 3

Numărul de grupări colective sprijinite: 1

Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 278.023,80 euro

Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la piețele locale: 0

Totalul investițiilor în domeniul furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și reziduurilor și a altor materii prime nealimentare în scopul bioeconomiei: 0

La această măsură au fost depuse 3 proiecte prin care primul indicator s-a realizat. La indicatorul Numărul de grupări colective sprijinite, a fost depus un proiect de către un Composesorat, prin care acest indicator s-a realizat. Suma alocată a fost acoperită în proporție de 81,34% cu proiecte selectate la GAL, ceea ce este un procent destul de bun. În domeniul furnizării și utilizării surselor regenerabile a fost depus un proiect prin care beneficiarul achiziționează tocător forestier, folosind materia tocată ca biomasă, prin care acest indicator s-a

realizat. Până în prezent nu au fost depuse proiecte pentru participarea la piețele locale, din această cauză în perioada următoare vom mediatiza mai accentuat importanța produselor locale.

M6/6A,6B START-UP în domeniul non-agricol

Indicatori de monitorizare planificate:

Locuri de muncă create min. 5

Suma alocată: 100.000,00 euro

Indicatori de monitorizare atinse:

Locuri de muncă create: 4,5

Valoarea nerambursabilă a proiectelor: 80.000,00 euro

La măsura M6/6A,6B am proiectat puțini indicatori care sunt realizate în mare parte. Indicatorul Locul de muncă create a fost atins, iar suma alocată este acoperită în proporție de 80%, dar aici avem deschis o sesiune de depunere a proiectelor la care este în curs de depunere un proiect cu o valoare de 20.000 euro. Dacă proiectul va fi selectat și acest indicator va fi atins.

Contracte încheiate și plăți efectuate până la 01.10.2018

Până la data de 01.10.2018 au fost încheiate 16 contracte de finanțare pentru proiectele selectate la GAL. Aceste proiecte sunt:

Comuna Șimonești - Amenajarea centru comunitar medico-social multifuncțional

Comuna Mugeni - Îmbunătățirea serviciilor publice locale în comuna Mugeni, județul Harghita

Comuna Porumbeni - Achiziționare echipamente pentru situații de urgență în comuna Porumbeni

Comuna Merești - Îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public în comuna Merești, jud. Harghita

Comuna Lueta - Îmbunătățirea serviciilor publice locale în comuna Lueta, județul Harghita, prin achiziționare de utilaje și echipamente

Comuna Avrămești - Îmbunătățirea serviciilor publice locale în cadrul Primăriei Avrămești, jud. Harghita

Comuna Ocland - Achiziție de utilaje și echipamente moderne pentru comuna Ocland

Comuna Ulieș - Amenajare teren multifuncțional în localitatea Ulieș, județul Harghita

Comuna Mărtiniș - Înființare teren de sport cu gazon artificial în comuna Mărtiniș, sat Mărtiniș, județul Harghita

Comuna Atid - Amenajare teren de sport în comuna Atid, sat Crișeni și achiziționare de utilaj pentru situații de urgență

Comuna Capîlnița - Achiziționarea unui buldoexcavator pentru comuna Capîlnița

Comuna Dârjiu - Achiziționarea unui tractor, inclusiv a unor echipamente necesare pentru serviciile publice locale în cadrul primăriei Comuna Dârjiu

SC BRINGATURA SRL - Înființare centru de închiriere biciclete de către SC BRINGATURA SRL în loc Criseni, comuna Atid, jud. Harghita

Transylvania Riding Tours Srl - Înființare centru de echitație în satul Chedia Mica, județul Harghita

Andorko Attila Întreprindere Familială - Înființarea atelierului artizanal

Denes G. Lajos-Geza Întreprindere Individuală - Servicii contabilitate de calitate pentru fermieri

Valoarea totală a contractelor de finanțare este de 868.844,43 euro care reprezintă 57,75% din valoarea proiectelor depuse și selectate și 42,49% din valoarea totală alocată măsurilor stabilite în SDL.

Plățile efectuate până la data de 01.10.2018 de AFIR pentru proiectele contractate sunt:

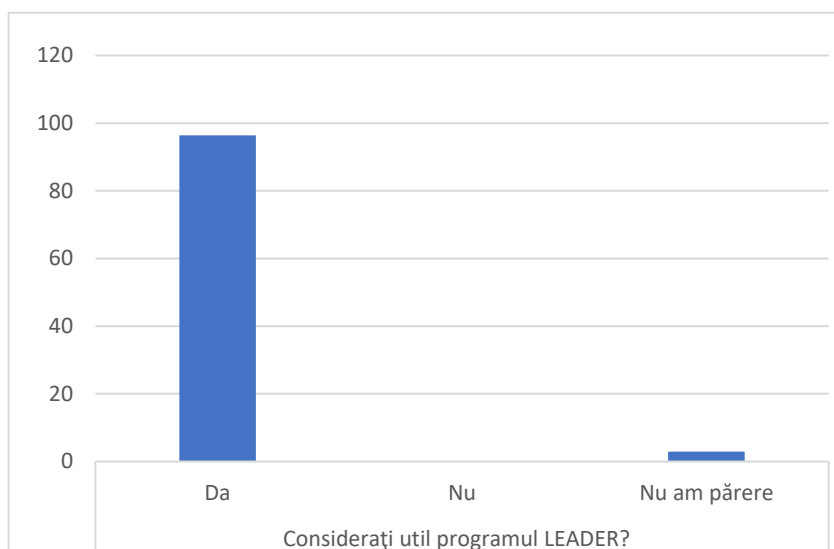
Comuna Simonesti – 151.401,25 lei/33.355,64 euro
Comuna Mugeni – 0 lei/0 euro
Comuna Porumbeni – 159.092,43 lei/35.050,11 euro
Comuna Meresti – 0 lei/0 euro
Comuna Lueta – 155.255 lei/34.204,67 euro
Comuna Avramesti – 156.232,11 lei/34.419,94 euro
Comuna Ocland – 0 lei/0 euro
Comuna Ulies – 154.172,90 lei/33.966,27 euro
Comuna Martinis – 0 lei/0 euro
Comuna Atid – 0 lei/0 euro
Comuna Capilnita – 3.570 lei/786,52 euro
Comuna Darjiu – 147.599,91 lei/32.518,16 euro
SC BRINGATURA SRL – 65.219 lei/14.368,58 euro
Transylvania Riding Tours Srl – 65.219 lei/14.368,58 euro
Andorko Attila Intreprindere Familiala - 65.219 lei/14.368,58 euro
Denes G. Lajos-Geza Intreprindere Individuala - 65.219 lei/14.368,58 euro

Valoarea totală plătită este de 261.775,63 ceea ce reprezintă 30,13% din valoarea proiectelor contractate, 17,40% din valoarea proiectelor selectate de GAL și 12,80% din valoarea totală alocată măsurilor stabilite în SDL.

Dintre întrebările formulate în chestionar următoarele s-au referit la această temă:

3. Considerați util programul LEADER?

96% dintre persoanele care au răspuns la această întrebare consideră util programul LEADER, iar 2.8% nu și-a manifestat părere. Nici o persoană nu a afirmat că nu consideră util programul LEADER.

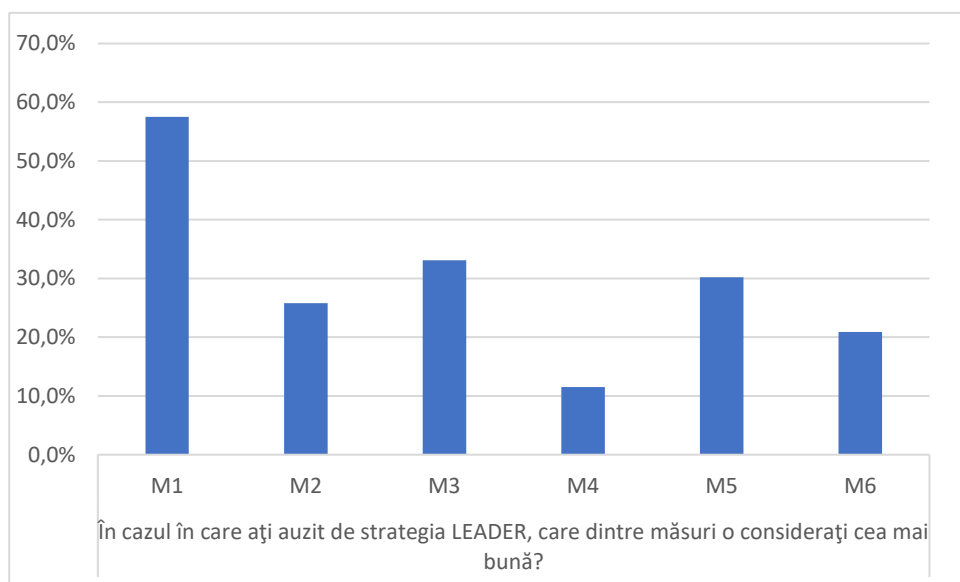
4. Dacă răspunsul este Da, ce credeți, ce fel de schimbări pozitive a adus în viața teritoriului LEADER? / întrebare deschisă /

Persoanele care au răspuns la această întrebare consideră, că programul LEADER aduce schimbări pozitive în teritoriu, deoarece oamenii au posibilitatea de a accesa fonduri prin proiecte de dezvoltare la o scară mai mică. Consiliile locale din teritoriu sunt mai eficiente prin investițiile moderne și pot să-și efectueze munca la un

nivel mai ridicat, au apărut noi servicii în teritoriu, gospodarii își pot dezvolta propriile afaceri, datorită programului LEADER au fost înființate noi întreprinderi și noi locuri de muncă.

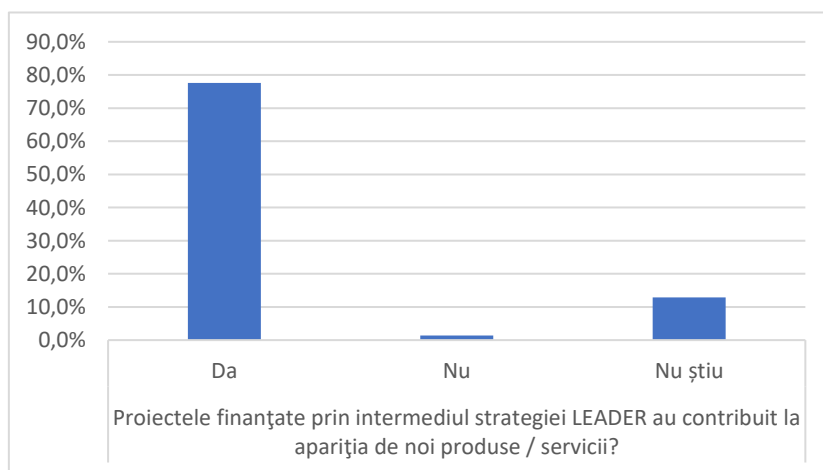
7. În cazul în care ați auzit de strategia LEADER, care dintre măsuri o considerați cea mai bună?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 57.5 % consideră cea mai bună măsura M1/6B, 25.8% măsura M2/6B, 33.09% măsura M3/3A,2A,6A, 11.5% măsura M4/6A,6B, 30.2% măsura M5/2A,3A,5C, iar 20.9% măsura M6/6A,6B.

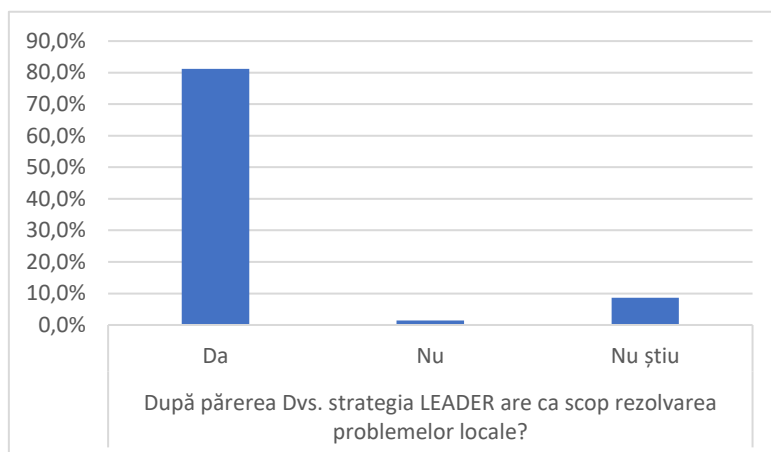
8. Proiectele finanțate prin intermediul strategiei LEADER au contribuit la apariția de noi produse / servicii?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 77.6% consideră că, proiectele finanțate prin programul LEADER contribuie la apariția de noi produse sau servicii în teritoriu, 1.43% consideră că nu contribuie, iar 12.9% nu știu dacă contribuie sau nu.

9. După părerea Dvs. strategia LEADER are ca scop rezolvarea problemelor locale?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 81.2% au afirmat că strategia LEADER are ca scop rezolvarea problemelor locale, 1.43% consideră că nu, iar 8.6% nu știu.

Concluzie: Referitor la eficacitatea și eficiența implementării strategiei în perioada analizată, din analiza datelor prezentate mai sus reies următoarele:

- A fost respectat în totalitate diagrama Gantt pentru activitățile planificate;
- În cele 4 sesiuni de depunere de proiecte au fost depuse în total 32 proiecte, din care au fost selectate 30 cu o valoare totală nerambursabilă de 1.504.449,87 Euro în cadrul măsurilor M1/6B; M2/6B; M4/6A, 6B; M5/2A, 3A, 5C; M6/6A, 6B, ceea ce reprezintă 73,57% din fondul disponibil pentru proiecte. În cadrul măsurii M3/3A, 2A, 6A nu a fost depus nici un proiect, deși a fost lansat de două ori.
- Am reușit să acoperim 73,57% din fondul disponibil pentru proiecte, fără modificări semnificative ale SDL.

Referitor la apariția de noi produse și servicii, după cum reiese din analiza de birou și a documentelor legate de proiectele depuse, implementarea SDL a contribuit la apariția următoarelor servicii, respectiv produse:

- servicii de contabilitate pentru fermieri,
- servicii de închiriere biciclete,
- servicii de echitație,
- servicii de agrement de uz public,
- restaurant cu specific local,
- produse artisanale,
- produse de articole vestimentare cu design propriu.

În ceea ce privește creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, proiectele depuse prevăd crearea a 14 locuri de muncă, față de cele 12 locuri de muncă planificate în SDL.

Din răspunsurile date la chestionar, reiese că respondenții au informații despre aceste rezultate.

5.2.3 Tema 3 - Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

Putem întreba, dacă realizarea proiectelor depuse la GAL va contribui la dezvoltarea teritoriului. Pentru a da răspuns acestei întrebări trebuie să analizăm ce vor să realizeze/achiziționeze solicitanții prin proiectele depuse, dacă există interdependență între ele și în ce măsură contribuie la dezvoltarea zonei.

În cadrul măsurii M1/6B, au fost depuse 12 proiecte de către APL-uri din care 8 comune au depus proiect pentru achiziționarea de utilaje și echipamente, pentru echiparea serviciilor publice locale, 3 comune au depus

pentru realizarea de teren de sport, o comună pentru renovare clădire, o comună pentru infrastructură de agrement și turistic.

Mulți se întreabă dacă prin achiziționarea de utilaje și echipamente, pentru echiparea serviciilor publice locale, contribuie la dezvoltarea teritoriului. Dacă luăm în considerare valoarea serviciilor prestate de către terți și valoarea cheltuielilor cu amortizarea, întreținerea și funcționarea utilajelor vedem că folosirea utilajelor, echipamentelor proprii are un cost mai mic decât cel al serviciilor achiziționate. Astfel valoarea rămasă între costul serviciilor achiziționate și cel al funcționării utilajelor proprii poate fi redirecționată către alte investiții. O altă întrebare este, dacă realizăm aceste servicii pe cont propriu ce se va întâmpla cu firmele de specialitate care furnizează aceste servicii? După considerentele noastre aceste firme pot să reorienteze către alți clienți, sau pot să diversifice activitatea firmei.

Realizarea terenurilor de sport multifuncționale contribuie la creșterea nivelului de trai, este un element important a nivelului de trai pe lângă educație, sănătate, infrastructură, etc. Prin ridicarea nivelului de trai în zone rurale zona devine mai atractivă pentru oameni și mai ales pentru tineri, ca să nu se mute în orașe.

Renovare clădirilor pentru centru multifuncțional contribuie, ca și terenurile de sport, la creșterea nivelului de trai. Pe lângă aceasta are și rolul de a renova clădirile lăsate în paragină și de a îmbunătăți imaginea satului.

Investițiile în infrastructură de agrement și turistic reprezintă investiții pe termen lung, și poate sunt și cele mai spectaculoase, care se recuperează pe o perioadă mult mai lungă. Aceste investiții au scopul de a atrage mai mulți turiști în zonă și prin aceasta va crește și veniturile firmelor interesate în turism sau chiar a bugetului local. Pe lângă atragerea turiștilor aceste investiții mai au și un alt rol de a face zona mai frumoasă prin amenajarea terenurilor nefolosite, abandonate.

Prin cele prezentate mai sus putem considera că aceste proiecte contribuie la dezvoltarea zonei.

În cadrul măsurii M2/6B au fost depuse 6 proiecte de către ONG-uri și Culte. Aceste proiecte au fost depuse pentru îmbunătățirea vieții culturale, comunitare și pentru realizare unor investiții cu caracter turistic. Aceste investiții au scopul creșterii nivelului de trai și de a atrage mai mulți turiști în zonă.

În cadrul măsurii M4/6A, 6B au fost depuse 6 proiecte dintre care 3 în domeniul turistic, 2 de producție, 1 de servicii. Aceste proiecte contribuie la dezvoltarea regiunii, mai ales că 4 proiecte sunt depuse de firme care funcționează de mai mulți ani. Cu aceste investiții ei pot să facă mai atractivă serviciile oferite sau să crească capacitatea lor de producție. Două proiecte sunt depuse de firme noi înființate, dar care cu acestea contribuie la dezvoltarea zonei, prin crearea de noi locuri de muncă sau prin crearea de noi servicii care nu au existat încă în zona respectivă.

Proiectele depuse în cadrul măsurii M6/6A, 6B sunt proiecte cu o valoare mică și care ținesc mai mult realizarea de ateliere artisanale sau servicii turistice. Prin realizarea acestor proiecte crește numărul întreprinderilor în zonă dar și numărul angajaților datorită caracterului familial.

Realizarea acestor proiecte contribuie la dezvoltarea regiunii pentru că prin realizarea lor crează noi locuri de muncă, astfel rata șomajului va scădea, conduce la înființarea de noi firme, la creșterea profitabilității firmelor existente.

Pe acest domeniu de intervenție a fost alocat 1.213.240 Euro, din care au fost depuse proiecte în valoare de 947.391,02 Euro (adică 78,09%). Mărimea netă planificată a populației care beneficiază de dezvoltările realizate în urma implementării SDL este de 11.300, din care s-a realizat 38.743 (adică 342,86%)

În cadrul focus grupului întrebarea nr. 13 s-a referit la această temă:

13. În ce măsură investițiile efectuate de consiliile locale au contribuit la îmbunătățirea calității vieții rurale?

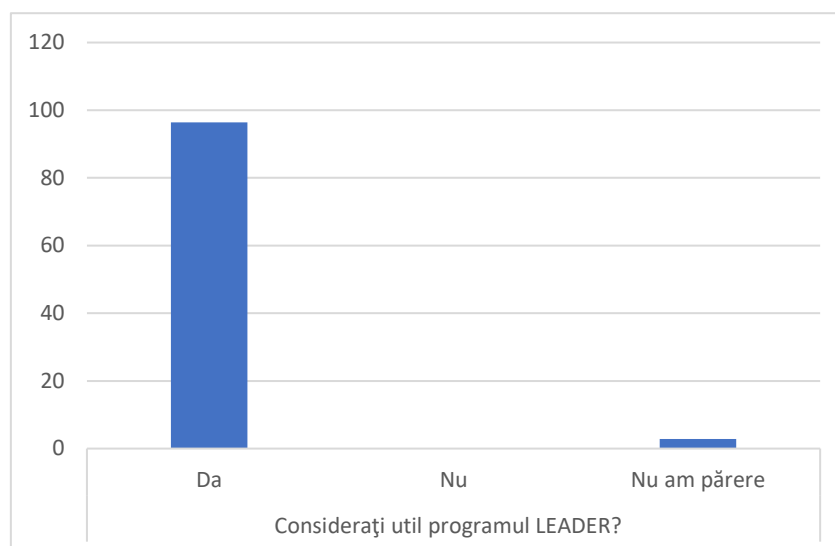
Participanții din consiliul director au avut părerea că proiectele depuse de către sectorul public contribuie în mod indirect la încurajarea dezvoltării locale, obiectivele formulate au avut ca scop îmbunătățirea calității vieții rurale, și atragerea tinerilor în mediul rural.

Grupul de specialiști au avut opinia că un “buldoexcavator” – adică proiectele care prevăd numai achiziționarea de utilaje și echipamente pentru dotarea serviciului public local - nu contribuie la dezvoltarea calității vieții rurale.

În cadrul chestionarului întrebările 3 și 4 s-au referit la această temă:

3. Considerați util programul LEADER?

96% dintre persoanele care au răspuns la această întrebare consideră util programul LEADER, iar 2.8% nu și-a manifestat părere. Nici o persoană nu a afirmat că nu consideră util programul LEADER.

4. Dacă răspunsul este Da, ce credeți, ce fel de schimbări pozitive a adus în viața teritoriului LEADER? / întrebare deschisă /

Persoanele care au răspuns la această întrebare consideră, că programul LEADER aduce schimbări pozitive în teritoriu, deoarece oamenii au posibilitatea de a accesa fonduri prin proiecte de dezvoltare la o scară mai mică. Consiliile locale din teritoriu sunt mai eficiente prin investițiile moderne și pot să-și efectueze munca la un nivel mai ridicat, au apărut noi servicii în teritoriu, gospodarii își pot dezvolta propriile afaceri, datorită programului LEADER au fost înființate întreprinderi și locuri de muncă noi.

Concluzii: Pe baza datelor provenite din analiza documentelor și a proiectelor depuse, din cele prezentate mai sus reiese că SDL contribuie la aria de intervenție 6B, acest fapt este subliniat și de indicatorii de monitorizare, și aceeași opinie se reflectă și în răspunsurile primite de la respondenții la chestionar. Mărimea netă planificată a populației care beneficiază de dezvoltările realizate în urma implementării SDL este de 11.300, din care s-a realizat 38.743 (adică 342,86%).

5.2.4 Tema 4 - Mecanismul de implementare al strategiei

Pentru a urmări modul de gestionare al resurselor financiare și umane, au fost analizate următoarele documente: planul de finanțare al SDL, cererile de plată, bugetele proiectelor depuse pentru finanțare, rapoartele de selecție.

Conform planului de finanțare a SDL dispunem de următoarele sume:

Componenta A:

Populație: 19,84 euro X 34.600 locuitori = 686.464 euro

Teritoriu: 985,37 euro X 1.207,97 km² = 1.190.297 euro

Total: 1.876.761 euro, din care 375.353 euro pentru funcționare și animare.

Componenta B:

Total: 679.550 euro, din care 135.909 euro pentru funcționare și animare.

În total teritoriul nostru dispune de 2.556.311,31 euro, din care 511.262 euro pentru funcționare și animare.

Din această sumă 80%, adică 2.045.049,31 euro, reprezintă valoarea pe care am distribuit în 6 măsuri de finanțare, conform tabelului de mai jos:

Măsura	Suma alocată măsurii (euro)
Măsura M1/6B – Îmbunătățirea calității vieții rurale	960.240,31
Măsura M2/6B – Îmbunătățirea vieții culturale, comunitare și turistice prin achiziționarea de dotări și echipamente pentru asociații	136.000
Măsura M3/3A, 2A, 6A – Procesarea și valorificarea produselor agricole	273.000
Măsura M4/6A, 6B – Înființarea și dezvoltarea industriei ușoare, a serviciilor, a artizanatului și a meșteșugăritului	234.000
Măsura M5/2A, 3A, 5C - Eficientizarea agriculturii	341.809
Măsura M6/6A, 6B – START-UP în domeniul non-agricol	100.000
Total	2.045.049,31

În perioada 12.01.2017-01.10.2018 au fost depuse în total de 32 de proiecte în cele 6 măsuri de finanțare, cu o valoare totală de 2.242.540,12 din care valoarea de finanțare 1.513.981,87 euro.

Valoarea proiectelor selectate sunt centralizate în tabelul de mai jos:

Măsura	Valoarea proiectului (euro)	Valoarea solicitată pentru finanțare (euro)
Măsura M1/6B – Îmbunătățirea calității vieții rurale	1.101.410,53,00	788.844,43
Măsura M2/6B – Îmbunătățirea vieții culturale, comunitare și turistice prin achiziționarea de dotări și echipamente pentru asociații	202.549,47	144.586,53
Măsura M3/3A, 2A, 6A – Procesarea și valorificarea produselor agricole	317.313,12	0,00
Măsura M4/6A, 6B – Înființarea și dezvoltarea industriei ușoare, a serviciilor, a artizanatului și a meșteșugăritului	0,00	222.527,11
Măsura M5/2A, 3A, 5C - Eficientizarea agriculturii	541.267,00	278.023,80
Măsura M6/6A, 6B – START-UP în domeniul non-agricol	80.000,00	80.000,00
Total	2.242.540,12	1.513.981,87

Numărul proiectelor selectate și depuse la AFIR pe măsuri/comune se prezintă astfel:

Comune/măsur	Măsura 1/6B	Măsura 2/6B	Măsura 3/3A,2 A,6A	Măsura 4/6A,6 B	Măsura 5/2A,3 A,5C	Măsura 6/6A,6 B	Total
Comuna Șimonești	1	0	0	0	0	1	2
Comuna Mugeni	1	1	0	0	0	0	2
Comuna Porumbenii	1	1	0	0	0	0	2
Comuna Merești	1	0	0	1	0	0	2
Comuna Lueta	1	0	0	1	0	0	2
Comuna Avrămești	1	0	0	0	0	0	1
Comuna Ocand	1	1	0	1	0	0	3
Comuna Ulieși	1	1	0	1	1	0	4
Comuna Mărtiniș	1	0	0	0	0	1	2
Comuna Atid	1	0	0	0	0	1	2
Comuna Căpâlnița	1	0	0	1	0	0	2
Comuna Dârjiu	1	0	0	1	0	1	3
Comuna Secuieni	0	0	0	0	1	0	1
Comuna Feliceni	0	1	0	0	1	0	2
Comuna Săcel	0	0	0	0	0	0	0
Total	12	5	0	6	3	4	30

Valoarea proiectelor selectate și depuse la AFIR pe măsur/comune se prezintă astfel:

Comune/măsur	Măsura 1/6B	Măsura 2/6B	Măsura 3/3A,2A,6 A	Măsura 4/6A,6B	Măsura 5/2A,3A,5 C	Măsura 6/6A,6B	Total
Comuna Șimonești	65.281,96					20.000,00	85.281,96
Comuna Mugeni	64.743,54	35.813,37					100.556,91
Comuna Porumbenii	68.302,50	24.329,41					92.631,91
Comuna Merești	72.233,96			49.999,50			122.233,46
Comuna Lueta	60.893,47			24.741,00			85.634,47
Comuna Avrămești	67.074,00						67.074,00
Comuna Ocand	67.340,00	12.375,75		24.901,86			104.617,61
Comuna Ulieși	63.212,00	25.996,00		49.999,35	46.929,00		186.136,35
Comuna Mărtiniș	65.000,00					20.000,00	85.000,00
Comuna Atid	66.395,00					20.000,00	86.395,00
Comuna Căpâlnița	65.000,00			23.492,61			88.492,61
Comuna Dârjiu	63.368,00			49.392,79		20.000,00	132.760,79
Comuna Secuieni					199.999,80		199.999,80
Comuna Feliceni		36.540,00			31.095,00		67.635,00
Comuna Săcel							
Total	788.844,43	135.054,53		222.527,11	278.023,80	80.000,00	1.504.449,87

Cheltuielile de funcționare și animare reprezintă 20% din valoarea totală a finanțării SDL, adică 511.262 euro, pentru a fost încheiat un Acord cadru de finanțare pe perioada 2017-2023. Din această sumă pentru perioada 2017-2019 a fost încheiat Contractul de finanțare subsecvent nr. 1 în valoare de 270.000 euro. Pentru suma rămasă, adică 241.262 euro vor fi încheiate încă 2 contracte de finanțare subsecvente pe perioada 2020-2021, respectiv 2022-2023.

Cheltuielile de funcționare și animare, pentru care avem contract de finanțare, au fost repartizate pe elemente de cost, conform tabelului de mai jos:

Elemente de cost	Suma repartizată (euro)
Cheltuieli cu personalul	175.000
Cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară, expertiză legată de implementarea SDL	12.500
Cheltuieli logistice, administrative și de deplasare pentru funcționarea GAL	39.000
Cheltuieli pentru instruirea și dezvoltarea de competențe privind implementarea SDL	5.500
Cheltuieli pentru animare	18.000
Cheltuieli pentru sărbători locale, festivaluri tematice, târguri de produse tradiționale și alte evenimente prin care se promovează teritoriul acoperit de GAL	20.000
Total	270.000

Din sumă de 270.000 euro în perioada 12.01.2017-01.10.2018 am cheltuit 130.934,55 euro, conform tabelului:

Elemente de cost	Suma repartizată (euro)
Cheltuieli cu personalul	87.635,16
Cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară, expertiză legată de implementarea SDL	4.318,13
Cheltuieli logistice, administrative și de deplasare pentru funcționarea GAL	26.474,14
Cheltuieli pentru instruirea și dezvoltarea de competențe privind implementarea SDL	0,00
Cheltuieli pentru animare	9.364,44
Cheltuieli pentru sărbători locale, festivaluri tematice, târguri de produse tradiționale și alte evenimente prin care se promovează teritoriul acoperit de GAL	3.142,67
Total	130.934,55

În perioada de analiză, 12.01.2017 – 01.10.2018, cheltuielile efectuate pentru funcționare și animare reprezintă 48,49 % din suma alocată acestor cheltuieli, pe care prezentăm detaliat pe elemente de cost, în tabelul de mai jos:

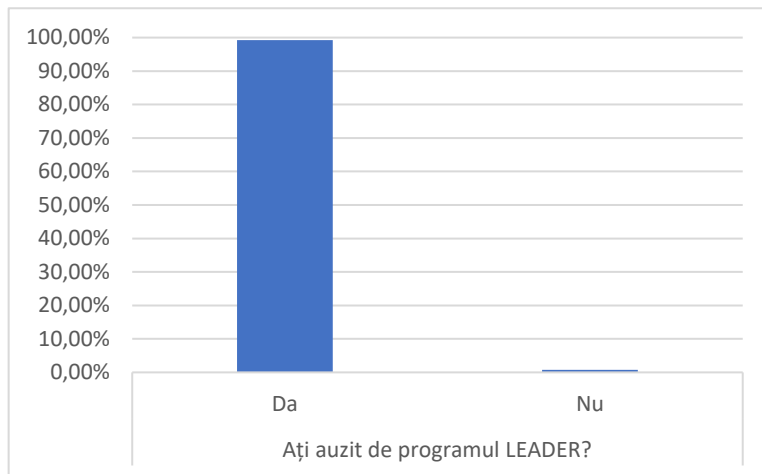
Elemente de cost	Suma repartizată (euro)
Cheltuieli cu personalul	50,08%
Cheltuieli pentru servicii de consultanță tehnică și financiară, expertiză legată de implementarea SDL	34,55%
Cheltuieli logistice, administrative și de deplasare pentru funcționarea GAL	67,88%
Cheltuieli pentru instruirea și dezvoltarea de competențe privind implementarea SDL	0%
Cheltuieli pentru animare	52,02%
Cheltuieli pentru sărbători locale, festivaluri tematice, târguri de produse tradiționale și alte evenimente prin care se promovează teritoriul acoperit de GAL	15,71%
Total	48,49%

Au fost depuse 4 tranșe de plată, cu o valoare totală: 130.934,55 Euro, din care 325,38 Euro a fost respins la plată.

Chestionarul cuprinde următoarele întrebări legate de tema 4:

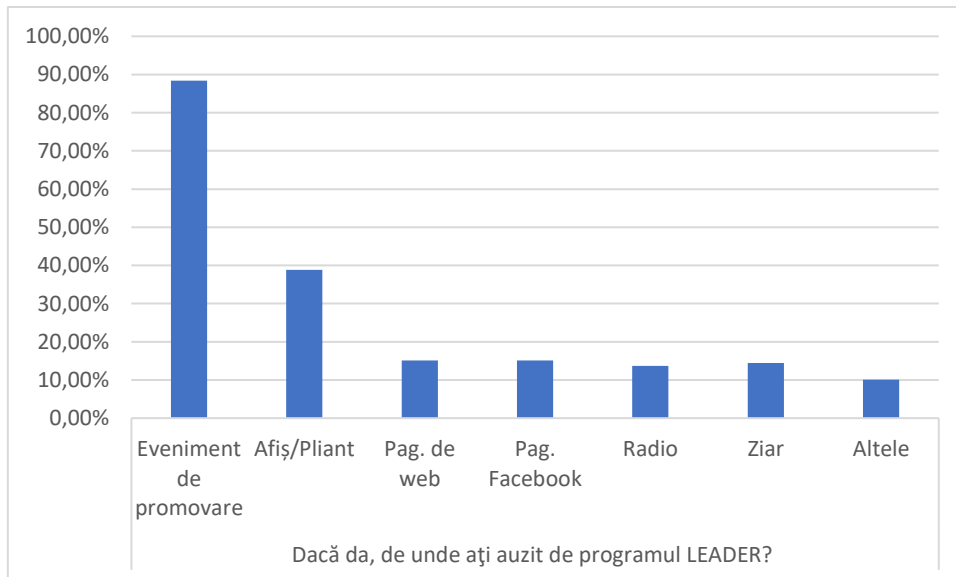
1. Ați auzit de programul LEADER?

Din analiza răspunsurilor reiese evident, că un procentaj foarte mic dintre persoanele care au răspuns nu a auzit despre programul LEADER, numai 0,72%, adică o singură persoană.

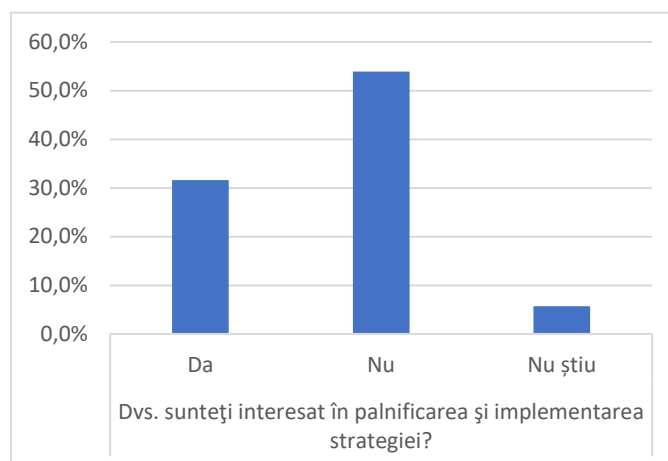
2. Dacă da, de unde ați auzit de programul LEADER?

O mare parte dintre participanți, 83%, a auzit despre programul LEADER cu ocazia prezentărilor despre program, 38% cunoaște programul de pe afișe și din pliante, iar 10-15% din participanți s-a informat despre LEADER prin intermediul paginii wb, Facebook, radio, ziar sau alt sistem de comunicare.

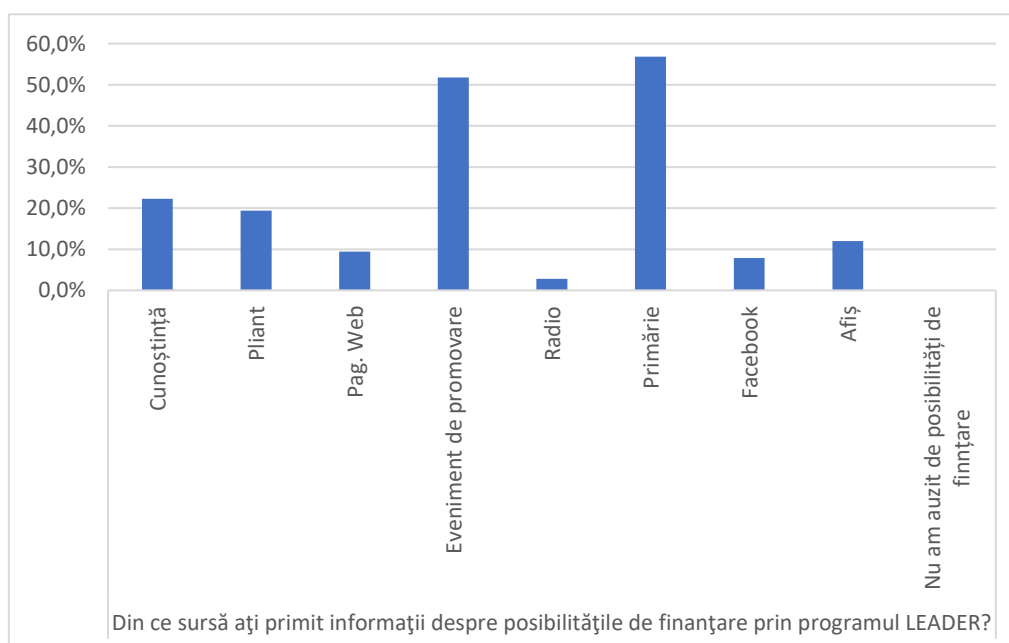
6. Dvs. sunteți interesat în planificarea și implementarea strategiei?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 31.6% se consideră interesat în planificarea și implementarea strategiei LEADER, 53.9% consideră că nu este interesat, iar 5.7% nju știe dacă este interesat.

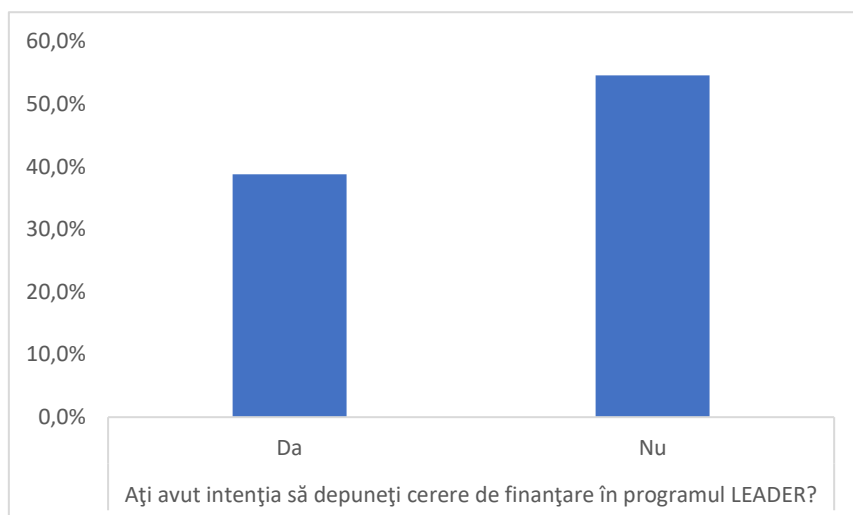
10. Din ce sursă ați primit informații despre posibilitățile de finanțare prin programul LEADER?

Mai mult de jumătate din persoanele care au răspuns la chestionar, 56.8%, au afirmat că au aflat despre posibilitățile de finanțare prin intermediul Primăriilor, 51.8% prin caravanele de promovare, 22.3% de la cunoștințe, 19.4% din pliante, 12% de pe afișe, 9.4% prin intermediul paginii web, 7.9% de pe pagina noastră Facebook, iar 2.8% a auzit la radio. Dintre persoanele care au răspuns la chestionar nimeni nu a afirmat că nu a auzit despre posibilitățile noastre de finanțare.

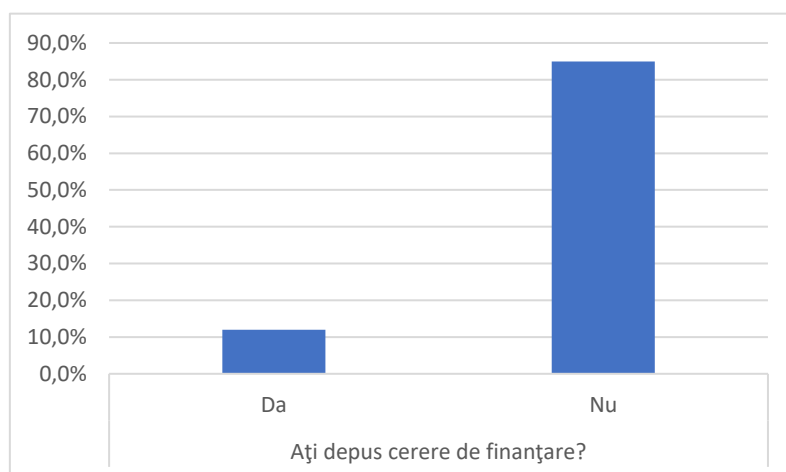
11. Ați avut intenția să depuneți cerere de finanțare în programul LEADER?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 38.8% au afirmat că a avut intenția să depună cerere de finanțare datorită programului LEADER, iar 54.6% nu au avut asemenea intenție, respectiv 2.8% a răspuns că nu știe.

12. Ați depus cerere de finanțare?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 12%, 16 au depus cerere de finanțare, dintre acestea 11 persoane pentru programul LEADER, 1 persoană pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală, iar 4 persoane nu au numit programul la care au depus cerere.

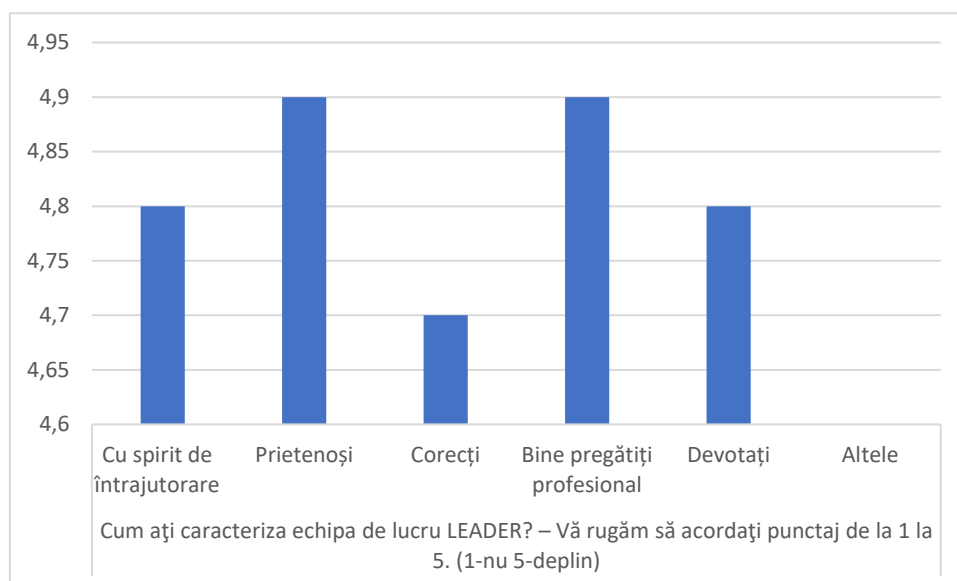

13. Dacă ați avut intenția să depuneți cerere de finanțare, totuși nu ați depus, care a fost cauza?

Cauzele amintite în răspunsuri au fost următoarele: probleme de proprietate, nesiguranța, incapacitate de a lua decizie, vârstă înaintată, lipsă de curaj, lipsa unui apel adecvat, stare materială neadecvată.

14. Cum ați caracteriza echipa de lucru LEADER? – Vă rugăm să acordați punctaj de la 1 la 5. (1-nu 5-deplin)

Persoanele care au răspuns la chestionar au avut posibilitatea să caracterizeze echipa de lucru LEADER prin indicatori de calitate prestabiliți, acordând punctaj de pe o scală de la 1 la 5 puncte. Cifrele care apar pe grafic reprezintă valori medii, calculate prin suma calificativelor acordate, raportate la numărul de chestionare.

În cadrul focus grupurilor următoarele întrebări se leagă de această temă:

6. Cum definiți colaborarea cu echipa de lucru LEADER

7. Cât de prompte și eficiente au fost răspunsurile primite din partea angajaților din birou?

13. În ce măsură este utilizabilă pagina noastră web?

Ambele focus grupuri au considerat colaborarea cu echipa de lucru LEADER foarte eficientă, la întrebările adresate au primit răspunsuri prompte și corespunzătoare. Pagina web conține informațiile și documentele necesare, și este ușor de utilizat.

Concluzii:

Ca număr se poate vedea o distribuție aproape uniformă a proiectelor, din majoritatea comunelor au fost depuse și selectate 2 proiecte, din trei comune au fost depuse mai mult de 2 proiecte, din două comune numai una singură, iar dintr-o comună nu a fost depusă nici un proiect.

Ca valoare situația este tot aceeași, se vede o distribuție uniformă a proiectelor, din cele 15 comune numai 6 au o valoare totală a proiectelor mai mare de 100.000,00 de euro, iar două dintre aceștia au aproape de 200.000,00 euro.

Sumele distribuite pe măsuri au fost cheltuite în proporție de 73,57%, aceasta pe fiecare măsură în parte arată astfel: Măsura 1/6B – 82,15%, Măsura 2/6B – 99,30%, Măsura 3/3A,2A,6A – 0%, Măsura 4/6A,6B – 95,10%, Măsura 5/2A,3A,5C – 81,34%, Măsura 6/6A,6B – 80%. Din aceasta constatăm că la Măsura 2/6B și Măsura 4/6A,6B sumele alocate au fost cheltuite, iar la Măsura 3/3A,2A,6A nu a fost depusă nici un proiect.

Dacă raportăm valoarea proiectelor selectate la cheltuielile de funcționare și animare rezultă o sumă de 11,49 euro, care reprezintă că cu 1 euro cheltuit am realizat o finanțare de 11,49 euro.

Dacă raportăm cheltuielile de funcționare și animare la numărul locuitorilor rezultă o sumă de 43,48 euro/cap de locuitor, ceea ce reprezintă că s-a făcut finanțări pe un locuitor în valoare de 43,48 euro.

Dacă raportăm valoarea finanțată a proiectelor la numărul locuitorilor rezultă o valoare de 43,76 euro/cap de locuitor.

Dacă raportăm valoarea totală a proiectelor la numărul locuitorilor rezultă o valoare de 64,81 euro/cap de locuitor. Înseamnă că au fost atrase și alte finanțări în realizarea proiectelor, deci finanțările realizate de noi aduc încă finanțări de 23,33 euro pe cap de locuitor.

Dacă raportăm cheltuielile de funcționare și animare la numărul de locuitori rezultă o sumă de 3,78 euro/cap de locuitor, care arată că cu 3,78 euro au fost realizate investiții de 64,81 euro.

Din cele 30 proiecte selectate și depuse la AFIR au fost declarate neeligibile 2 proiecte, din care rezultă o eficacitate de 93,33% a muncii depuse de către echipa de lucru GAL, în ceea ce privește evaluarea proiectelor.

Cererile de plată aferente cheltuielilor de funcționare și animare depuse pentru rambursare au fost aprobate și plătite în proporție de 99,75%.

5.2.5 Tema 5 - Aplicarea metodei LEADER

Dacă analizăm documentele legate de înființarea parteneriatului și a Asociației Gal Homoród-Küküllő LEADER, reiese că fiecare sector al societății este implicat aproape din fiecare UAT. În totalitate asociația este alcătuită din 39 de membri din care 15 membri din sectorul public cu o pondere de 38,46%; 4 membri din sectorul privat cu o pondere de 10,26%; 20 membri din sectorul civil, cu o pondere de 51,28%. Astfel sectorul privat și cel al societății civile reprezintă o pondere de 61,54%. Structura a rămas aceeași după înființarea parteneriatului, din 22.05.2015 nu s-a schimbat deloc.

În Capitolul VIII din SDL este descris procesul de implicare al comunităților locale în elaborarea strategiei. Conform acestui capitol, a fost efectuat o animare a teritoriului în perioada 01.01.2016-22.03.2016 prin intermediul mass-mediei locale, prin consultări cu partenerii din teritoriu, activități de informare la nivelul stake-holderilor locali, grupuri de lucru tematice, consultări cu instituții din teritoriu și o dezbatere publică a SDL-ului consultativ și final. În această fază au fost implicați cel puțin 181 lideri de opinie. În faza de implementare a strategiei a fost important, de asemenea, ca pe lângă membrii asociației, toți locuitorii din aria de planificare să fie implicați la cel mai înalt nivel.

Până la data de 01.10.2018 au fost organizate 3 caravane de animare, care cuprind 45 de evenimente la care au participat în total 694 de persoane. Participanții la aceste evenimente sunt reprezentanți ai celor 15 UAT-uri din teritoriul GAL, care fac parte din asociație. A fost elaborat o broșură de informare bilingvă privind obiectivele și măsurile strategiei de dezvoltare, 5 pliante bilingve în 800 de exemplare, distribuite în mod egal pentru descrierea măsurilor M2/6B, M3/3A 2A 6A, M4/6A 6B, M5/2A 3A 5C, M6/6A 6B, și a informațiilor despre depunerea proiectelor pentru finanțare. Am avut 11 apariții în mass-media, a funcționat o pagina de socializare cu ajutorul căreia cei interesați au primit informații la zi.

Cum reiese și din diagramă, până la data de 01.10.2018, pagina de socializare al asociației a fost apreciată de 234 de persoane, care cu sharuri-le și interacțiunile lor au creat un impact pozitiv și în difuzarea informațiilor în teritoriu. De asemenea, au contribuit la conștientizarea populației despre posibilitatea de a veni cu idei de dezvoltare și proiecte de finanțare noi în ceea ce privește dezvoltarea comunității și al teritoriului.

Pentru a conștientiza locuitorii teritoriului că ei fac parte din teritoriul de programare al asociației, în cadrul evenimentelor am distribuit materiale promoționale cu informații utile, iar cu ajutorul unui roll-up am prezentat comunele care alcătuiesc aria de programare al Asociației GAL Homoród-Küküllő LEADER.

În tot parcursul de implementare am ținut o legătură permanentă atât cu membrii asociației cât și cu membrii Consiliului Director(CD) pentru a consulta despre fazele de implementare SDL și despre necesitatea de modificare a intervențiilor. Pe baza propunerilor compartimentului de administrare CD au aprobat sesiunile de depunere a proiectelor și după verificarea proiectelor la nivelul asociației Comitetul de selecție a selectat proiectele eligibile spre finanțare.

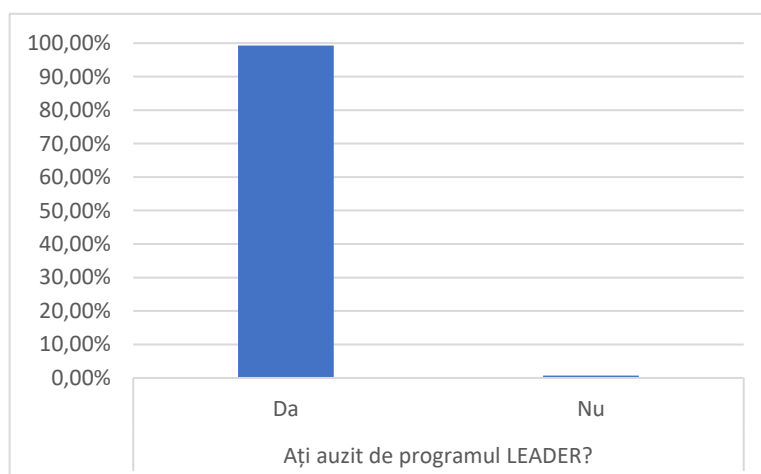
În acord cu Reg (UE) 1305/2013, cu cele 6 măsuri al SDL-lui am focusat la inovare, așa cum este descris la partea 1.8 din fișa fiecărei măsuri. Măsura M6/6A 6B, față de celelalte măsuri, cuprinde o inovație și în metodologia de selectare a proiectelor. În cadrul acestei măsuri a fost prevăzut o preselecție a ideilor depuse ca persoana fizică în forma de Plan de afaceri, care a fost susținut în fața unei comisii pentru avizare. Comisia a verificat viabilitatea Planului de afaceri în contextul economiei locale.

În ceea ce privește principiul abordării integrale din metodologia LEADER, din analiza documentelor reiese clar respectarea acestui principiu, deoarece prin fiecare măsură sunt finanțate mai mult de un sector al economiei. Măsurile au fost construite astfel încât să fie complementare între ele, impactul pozitiv al unei investiții pentru o altă investiție fiind codificat. De exemplu: proiectul Îmbunătățirea infrastructurii de agrement și turistic de uz public în comuna Merești, depus de Comuna Merești, care prevede realizarea unui spațiu de agrement care va fi utilizat atât de localnici, cât și de turiști, este interconectat cu proiectul Înființare restaurant în mediul rural, depus de către un solicitant din aceeași comună.

Asociația în prezent nu are nici un proiect de cooperare, dar pe parcursul implementării SDL-ului în perioada de programare 2013-4-2020, GAL-urile din județele Harghita, Mureș și Covasna s-au întâlnit de 2 ori pentru schimb de experiență, cu scopul de a îmbunătății procesele și metodele în domeniul de dezvoltare rurală. Totodată cum este scris în Introducerea SDL-lui asociația are intenția de a implementa proiecte de cooperare cu alte GAL-uri.

După analizarea documentelor prezentăm opiniile localnicilor cum reiese din chestionarele completate.

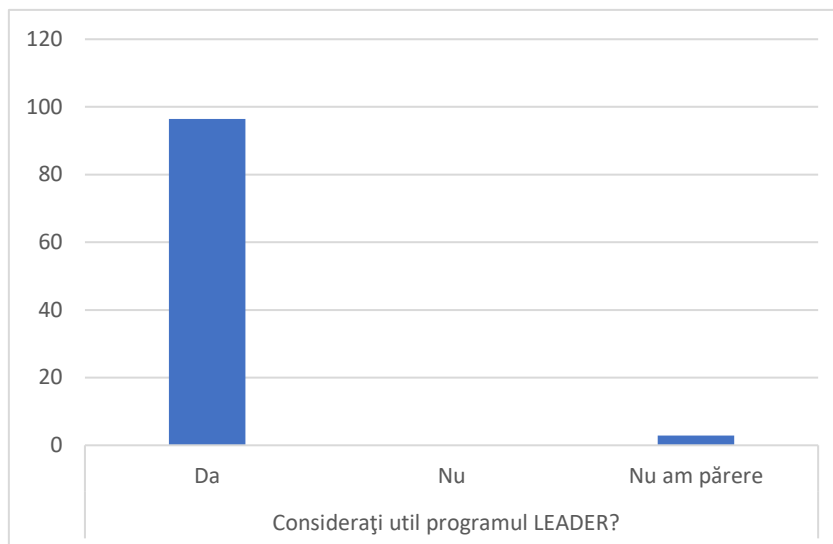
Ca să putem analiza datele obținute prin chestionare trebuie să verificăm prima dată, dacă respondenții au auzit despre programul LEADER.

Din analiza răspunsurilor reiese evident, că un procentaj foarte mic dintre persoanele care au răspuns nu a auzit despre programul LEADER, numai 0,72%, adică o singură persoană.

Înainte de a prezenta opiniile despre principiile Leader, prezentăm cât de util este considerat acest program și de ce.

3. Considerați util programul LEADER?

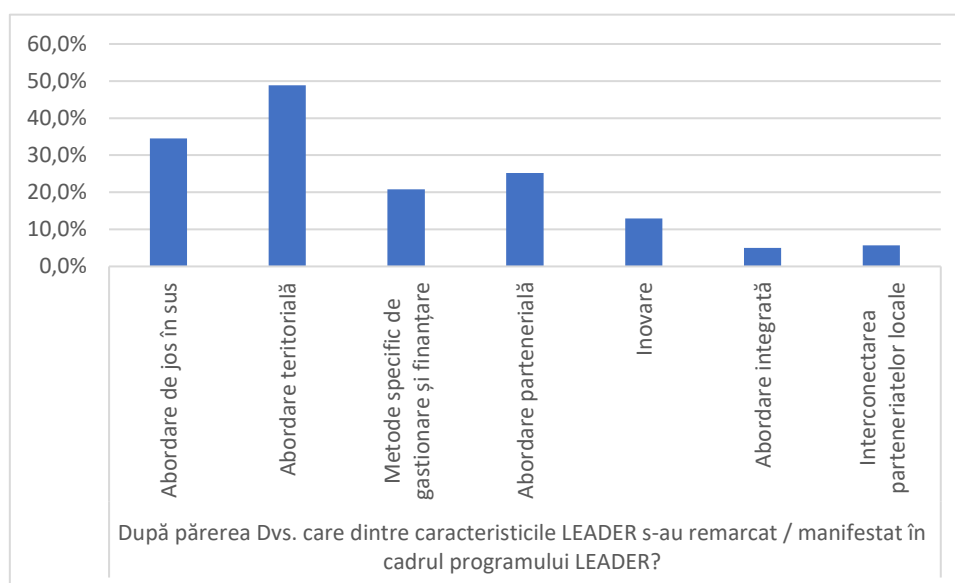
96% dintre persoanele care au răspuns la această întrebare consideră util programul LEADER, iar 2.8% nu și-a manifestat părere. Nici o persoană nu a afirmat că nu consideră util programul LEADER.

Am vrut să aflăm în ce văd localnicii utilitatea programului și am pus întrebarea:

4. Dacă răspunsul este Da, ce credeți, ce fel de schimbări pozitive a adus în viața teritoriului LEADER?

Persoanele care au răspuns la această întrebare consideră, că programul LEADER aduce schimbări pozitive în teritoriu, deoarece oamenii au posibilitatea de a accesa fonduri prin proiecte de dezvoltare la o scară mai mică. Consiliile locale din teritoriu sunt mai eficiente prin investițiile moderne și pot să-și efectueze munca la un nivel mai ridicat, au apărut noi servicii în teritoriu, gospodarii își pot dezvolta propriile afaceri, datorită programului LEADER au fost înființate întreprinderi și locuri de muncă noi.

Mai jos prezentăm diagramele care reflectă la principiile LEADER:

La evaluarea chestionarelor am constatat, că persoanele care au răspuns observă că se îndeplinesc toate cele 7 principii LEADER. 48.9% observă realizarea principiului Abordării teritoriale, 34.5% a principiului Abordării de jos în sus, 25.18% a principiului Abordării parteneriale, 20.8% a principiului Metodei specific de gestionare și finanțare, 5.7% a principiului Interconectării parteneriatelor locale, iar 5.03% a principiului Abordării integrate.

În cadrul focus grupului următoarele întrebări au avut referire la această temă:

3. *În ce măsură s-au remarcat caracteristicile (principiile) LEADER?*

4. *În ce măsură au fost luate în considerare principiile LEADER.*

14. *Cum definiți colaborarea în cadrul parteneriatului LEADER?*

Specialiștii au propus ca, în perioada viitoare de programare, consiliile locale să fie încurajate să depună proiecte în parteneriat cu impact teritorial. În prezent nu se manifestă o abordare teritorială, fiecare comunitate focusând doar asupra propriilor nevoi – dezvoltarea infrastructurii de bază – și nu se manifestă accentuat coordonarea teritorială. Din punct de vedere al dezvoltării teritoriului GAL ar fi foarte important să existe proiecte mai mari pentru nevoile care se manifestă la nivel regional. În ceea ce privește inovarea, după părerea specialiștilor cel mai inovativ este măsura 6/6A,6B, este cel mai eficient din punct de vedere cost-beneficiu, totodată contribuie cel mai mult la dezvoltarea teritoriului. Referitor la principiul inovării, specialiștii consideră ca impediment birocrăția, respectiv instabilitatea legislativă. În cazul investițiilor se practică preluarea ideilor și a bunelor practici.

Concluzie: Principiile Leader, adică abordarea de jos în sus, abordarea teritorială, abordarea partenerială, inovația, abordarea integrată și multisectorială, metodele specifice de conducere și finanțare au fost luate în considerare atât în timpul înființării GAL-ului cât și în timpul implementării SDL-ului. Este greu de anticipat în ce măsură vor fi atinse aceste principii la încheierea perioadei de implementare, dar în perioada evaluată au fost respectate în mare măsură.

5.2.6 Tema 6 - Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

În cadrul chestionarului întrebările 3, 4 și 6 se referă la această temă, rezultatele fiind analizate și prezentate în cadrul Temei 5 pentru întrebările 3, 4, respectiv în cadrul Temei 4 pentru întrebarea 6.

În cadrul focus grupului întrebarea 5 se referă la această temă:

5. *Care sunt avantajele muncii/activității bazate pe principiile Leader*

Specialiștii și membrii consiliului director au avut părerea că abordarea de jos în sus permite participarea unui număr mai mare din populație atât în planificarea cât și în implementarea strategiei. Proiectele depuse sunt de valoare mică, care nu pot fi realizate prin alte programe de finanțare, pentru că nu au șanse, astfel nevoile care ar urma să fie satisfăcute prin aceste proiecte nu ar putea fi îndeplinite. Totalitatea proiectelor depuse în cadrul Leader produc un efect sinergic, din care rezultă o dezvoltare pe termen lung a teritoriului.

Concluzie: Aplicarea principiilor Leader permit participarea unui număr mai mare din populație atât în planificarea cât și în implementarea strategiei, iar totalitatea proiectelor depuse produc un efect sinergic, din care rezultă o dezvoltare pe termen lung a teritoriului.

5.2.7 Tema 7 - Factorii de succes și de insucces

În urma analizei documentelor legate de sesiunile de proiecte, rezultă un interval de timp mediu de evaluare-selectare între 52,2-59,4 zile calendaristice la GAL; 65,33-210 zile calendaristice de evaluare contractare la AFIR, din care rezultă un interval de timp mediu de evaluare total de 119,33-203 zile calendaristice (conform tabelului de mai jos).

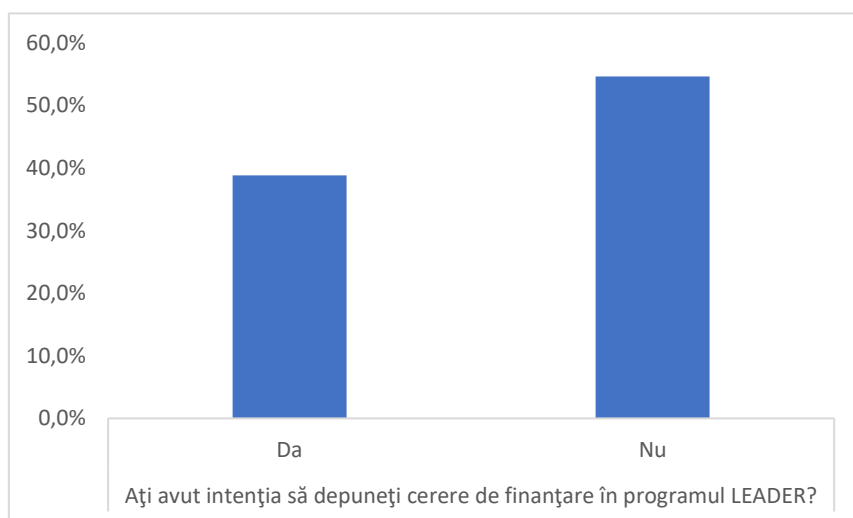
Măsura	Sesiunea	Data înreg. Proiect	Data Raportului de selecție	Interval/ nr. zile calendaristic e evaluare/ selectare GAL	Data Contractelor de finanțare	Interval/nr. zile calendaristic e evaluare/ contractare AFIR	Nr. zile evaluare în total
M1/6B	1/2017	29.09.2017-16.10.2017	08.12.2017	53-70	07.03.2018-11.07.2018	90-210	143-280
M2/6B	1/2018	14.06.2018-15.06.2018	08.08.2018	54-55			
M4/6A, 6B	1/2018	03.05.2018-04.05.2018	05.07.2018	58-59			
M5/2A, 3A, 5C	1/2018	18.05.2018	05.07.2018	47			
M6/6A, 6B	1/2017	12.10.2017-16.10.2017	08.12.2017	49-53	21.02.2018	73	122-126
	2/2018	16.03.2018	16.05.2018	60	19.06.2018	33	93
Perioada medie a zilelor de evaluare				52.2-59.4		65.33-210	119.33-203

Ca urmare, sunt respectate termenele procedurale de către echipa de lucru Leader, respectiv de către AFIR. Această perioadă poate fi scurtată de către beneficiar, prin operativitatea beneficiarului în ceea ce privește semnarea contractului.

În chestionar următoarele întrebări se referă la această temă:

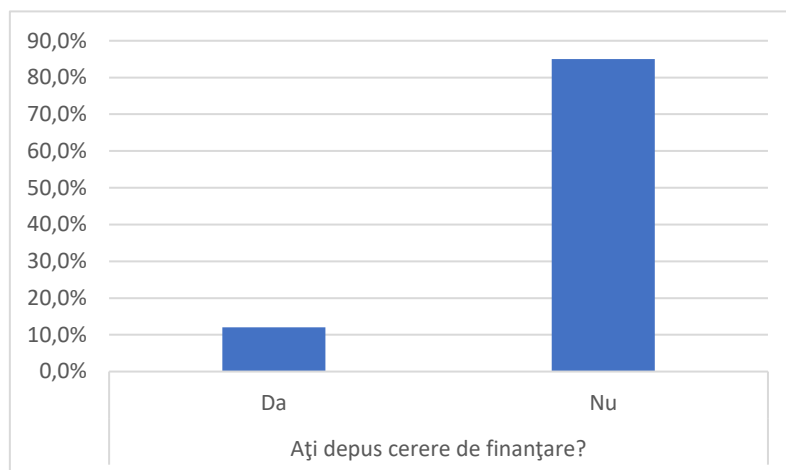
11. Ați avut intenția să depuneți cerere de finanțare în programul LEADER?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 38.8% au afirmat că a avut intenția să depună cerere de finanțare datorită programului LEADER, iar 54.6% nu avut asemenea intenție, respectiv 2.8% a răspuns că nu știe.

12. Ați depus cerere de finanțare?

Dintre persoanele care au răspuns la chestionar 12%, 16 au depus cerere de finanțare, dintre acestea 11 persoane pentru programul LEADER, 1 persoană pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală, iar 4 persoane nu au numit programul la care au depus cerere.

13. Dacă ați avut intenția să depuneți cerere de finanțare, totuși nu ați depus, care a fost cauza?

Cauzele amintite în răspunsuri au fost următoarele: probleme de proprietate, nesiguranța, incapacitate de a lua decizie, vârstă înaintată, lipsă de curaj, lipsa unui apel adecvat, stare materială neadecvată.

Întrebările legate de această temă în cadrul focus grupului:

1. În ce măsură a fost eficient procesul de evaluare și de implementare al proiectelor până în stadiul actual?

2. Care sunt factorii care influențează procesele de mai sus?

Părerile specialiștilor a fost ca procesul de evaluare și implementare a proiectelor este influențat de legislația aferentă a investițiilor. Utilizarea semnăturii digitale, respectiv depunerea on-line a proiectelor de finanțare ar accelera procesul. De asemenea propun utilizarea formatelor pdf pentru cererile de finanțare, deoarece acestea sunt mai ușor de utilizat. Au amintit, ca aspect pozitiv față de alte programe, transparența și previzibilitatea termenelor procedurale.

Concluzie: Termenele procedurale de către echipa de lucru Leader, respectiv de către AFIR sunt respectate, progresul privind depunerea, contractarea și implementarea proiectelor poate fi îmbunătățit prin aplicarea unor noi tehnici în ceea ce privește partea administrativă.

6 CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE EVALUĂRII

Din cele prezentate mai sus putem trage următoarele concluzii:

Tema 1 - Logica de intervenție a Strategiei de Dezvoltare Locală

- Deși au existat păreri diferite referitor la această temă în cadrul focus grupurilor, pe baza datelor analizate din toate sursele, putem afirma, că implementarea strategiei este în concordanță cu nevoile și potențialul de dezvoltare al teritoriului, logica de intervenție a strategiei este foarte relevantă. Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel, nefiind nevoie de modificări semnificative, asta reiese și din faptul că SDL-ul nu a fost modificat numai din punct de vedere administrativ și legislativ. Coerența logicii de intervenție reiese din faptul că valoarea nerambursabilă a proiectelor selectate până la data de 01.10.2018, acoperă 73,57% din fondul disponibil pentru proiecte.

Indicatorii de rezultate planificate sunt atinse după cum urmează:

- La măsura M1/6B indicatorii de monitorizare în afară de suma alocată au fost realizate în proporție mai mare de 100%.
- La măsura M2/6B indicatorii de monitorizare au fost atinse, suma alocată a fost acoperită aproape în totalitate, populația netă care beneficiază de servicii/ infrastructuri îmbunătățite a fost realizată în proporție mai mare de 100%, numărul ONG-urilor care au depus proiect și au fost selectat este de 7 conform celor planificate, numai că suma alocată nu a fost de ajuns pentru acoperirea celor 7 proiecte, astfel un proiect este pe lista de așteptare.
- La măsura M3/3A,2A,6A nu a fost depus niciun proiect, dar la măsura M5/2A,3A,5C este selectat un proiect integrat care are și componentă M3/3A,2A,6A. Luând în considerare proiectul depus la M5/2A,3A,5C nici așa nu sunt realizate indicatorii de monitorizare planificate la această măsură.
- La măsura M4/6A,6B suma alocată a fost acoperită aproape cu totalitate, iar celelalte indicatori de monitorizare sunt suprealizate.
- La măsura M5/2A,3A,5C au fost depuse 3 proiecte prin care primul indicator s-a realizat. La indicatorul Numărul de grupări colective sprijinite, a fost depus un proiect de către un Composesorat, prin care acest indicator s-a realizat. Suma alocată a fost acoperită în proporție de 81,34% cu proiecte selectate la GAL, ceea ce este un procent destul de bun. În domeniul furnizării și utilizării surselor regenerabile a fost depus un proiect prin care beneficiarul achiziționează tocător forestier, folosind materia tocată ca biomasă, prin care acest indicator s-a realizat. Până în prezent nu au fost depuse proiecte pentru participarea la piețele locale, din această cauză în perioada următoare vom mediatiza mai accentuat importanța produselor locale.
- La măsura M6/6A,6B am proiectat puțini indicatori care sunt realizate în mare parte. Indicatorul Locul de muncă create a fost atins, iar suma alocată este acoperită în proporție de 80%, dar aici avem deschis o sesiune de depunere a proiectelor la care este în curs de depunere un proiect cu o valoare de 20.000 euro. Dacă proiectul va fi selectat și acest indicator va fi atins.

Aprecierea evaluatorului:

Logica de intervenție a SDL este foarte relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului.

Logica de intervenție a SDL care stă la baza strategiei de dezvoltare locală este coerentă.

Tema 2: Eficacitatea și eficiența operațiunilor și contribuția lor la obținerea rezultatelor și a impactului prevăzute de strategie

Referitor la eficacitatea și eficiența implementării strategiei în perioada analizată, din analiza datelor prezentate mai sus reies următoarele:

- A fost respectat în totalitate diagrama Gantt pentru activitățile planificate;
- În cele 4 sesiuni de depunere de proiecte au fost depuse în total 32 proiecte, din care au fost selectate 30 cu o valoare totală nerambursabilă de 1.504.449,87 Euro în cadrul măsurilor M1/6B; M2/6B; M4/6A, 6B; M5/2A, 3A, 5C; M6/6A, 6B, ceea ce reprezintă 73,57% din fondul disponibil pentru proiecte. În cadrul măsurii M3/3A, 2A, 6A nu a fost depus nici un proiect, deși a fost lansat de două ori.
- Am reușit să acoperim 73,57% din fondul disponibil pentru proiecte, fără modificări semnificative ale SDL.

În ceea ce privește atingerea obiectivelor SDL, respectiv probabilitatea atingerii acestora în viitor, putem concluziona:

Obiectivul 1. Dezvoltarea spațiilor și a vieții comunitare rurale a fost atins prin: Măsura M1/6B respectiv Măsura M2/6B. Prin aceste două măsuri se realizează mai multe terenuri de sport multifuncționale, renovare de clădiri pentru activități sociale, dotarea serviciilor publice locale, dotarea ONG-urilor/Cultelor pentru activități sociale și comunitare, înființare de parc memorial, respectiv pavilion expozițional.

Aprecierea evaluatorului: **Putem spune că am atins în mare măsură acest obiectiv.**

Obiectivul 2. Dezvoltarea unei economii incluzive și sustenabile a fost atins prin măsura M4/6A, 6B și Măsura M6/6A, 6B, respectiv Măsura M3/3A, 2A, 6A și Măsura M5/2A, 3A, 5C. Pentru activitățile nonagricole au fost un interes destul de mare, am selectat 10 proiecte pe măsura M4/6A, 6B și Măsura M6/6A, 6B care sunt cu precădere pentru înființarea și modernizarea serviciilor, mai ales celor turistice. Pe Măsura M3/3A, 2A, 6A și Măsura M5/2A, 3A, 5C au fost depuse 3 proiecte agricole, din care unul este dedicat procesării cărnii.

Aprecierea evaluatorului: **Putem spune că acest obiectiv a fost atins în măsură medie. Probabilitatea atingerii acestui obiectiv în viitor este medie.**

Obiectivul 3. Atragerea tinerilor în mediu rural a fost atins aproape prin toate măsurile.

- Proiectele depuse la Măsura M1/6B contribuie la realizarea acestui obiectiv prin creșterea atractivității vieții rurale prin dezvoltarea, modernizarea spațiilor comunitare.
- Proiectele depuse la Măsura M2/6B contribuie la realizarea de programe pentru tineri și persoane defavorizate.
- Proiectele depuse la măsurile M3/3A, 2A, 6A și M5/2A, 3A, 5C contribuie la atingerea acestui obiectiv pentru că sunt prevăzute în ele creare de locuri de muncă cât și modernizarea fermelor, înființarea de puncte de procesare a cărnii, ceea ce ar duce la creșterea competitivității fermelor, dezvoltarea economică a zonei.
- Proiectele depuse la măsura M6/6A, 6B sunt cele care au fost depuse mai mult de către persoane tinere. Sunt proiecte care creează locuri de muncă noi, și datorită că majoritatea proiectelor sunt turistice fac ca zona să devină mai atractivă pentru turiști, prin crearea de servicii complementare turismului.

Aprecierea evaluatorului: **Putem spune că acest obiectiv a fost atins în mare măsură.**

Tema 3: Contribuția SDL la aria de intervenție 6B

Pe baza datelor provenite din analiza documentelor și a proiectelor depuse, din cele prezentate mai sus reiese că SDL contribuie la aria de intervenție 6B, acest fapt este subliniat și de indicatorii de monitorizare, și aceeași opinie se reflectă și în răspunsurile primite de la respondenții la chestionar. Pe acest domeniu de intervenție a fost alocat 1.213.240 Euro, din care au fost depuse proiecte în valoare de 947.391,02 Euro (adică 78,09%). Mărimea netă planificată a populației care beneficiază de dezvoltările realizate în urma implementării SDL este de 11.300, din care s-a realizat 38.743 (adică 342,86%).

Referitor la apariția de noi produse și servicii, după cum reiese din analiza de birou și a documentelor legate de proiectele depuse, implementarea SDL a contribuit la apariția următoarelor servicii, respectiv produse: servicii de contabilitate pentru fermieri, servicii de închiriere biciclete, servicii de echitație, servicii de agrement de uz public, restaurant cu specific local, produse artisanale, produse de articole vestimentare cu design propriu.

În ceea ce privește creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, proiectele depuse prevăd crearea a 14 locuri de muncă, față de cele 12 locuri de muncă planificate în SDL.

Aprecieră evaluatorului: **SDL a sprijinit dezvoltarea locală în teritoriul GAL Homoród-Küküllő LEADER în măsură medie.**

Tema 4: Mecanismul de implementare al strategiei

Ca număr se poate vedea o distribuire aproape uniformă a proiectelor, din majoritatea comunelor au fost depuse și selectate 2 proiecte, din trei comune au fost depuse mai mult de 2 proiecte, din două comune numai una singură, iar dintr-o comună nu a fost depusă nici un proiect

Ca valoare situația este tot același, se vede o distribuție uniformă a proiectelor, din cele 15 comune numai 6 au o valoare totală a proiectelor mai mare de 100.000,00 de euro, iar două dintre aceștia au aproape de 200.000,00 euro

Sumele distribuite pe măsuri au fost cheltuite în proporție de 73,57%, aceasta pe fiecare măsură în parte arată astfel: Măsura 1/6B – 82,15%, Măsura 2/6B – 99,30%, Măsura 3/3A,2A,6A – 0%, Măsura 4/6A,6B – 95,10%, Măsura 5/2A,3A,5C – 81,34%, Măsura 6/6A,6B – 80%. Din aceasta constatăm că la Măsura 2/6B și Măsura 4/6A,6B sumele alocate au fost cheltuite, iar la Măsura 3/3A,2A,6A nu a fost depusă nici un proiect.

Dacă raportăm valoarea proiectelor selectate la cheltuielile de funcționare și animare rezultă o sumă de 11,49 euro, care reprezintă că cu 1 euro cheltuită am realizat o finanțare de 11,49 euro.

Dacă raportăm cheltuielile de funcționare și animare la numărul locuitorilor rezultă o sumă de 43,48 euro/cap de locuitor, ceea ce reprezintă că sa făcut finanțări pe un locuitor în valoare de 43,48 euro.

Dacă raportăm valoarea finanțată a proiectelor la numărul locuitorilor rezultă o valoare de 43,76 euro/cap de locuitor.

Dacă raportăm valoarea totală proiectelor la numărul locuitorilor rezultă o valoare de 64,81 euro/cap de locuitor. Înseamnă că au fost atrase și alte finanțări în realizarea proiectelor, deci finanțările realizate de noi aduc încă finanțări de 23,33 euro pe cap de locuitor.

Dacă raportăm cheltuielile de funcționare și animare la numărul de locuitori rezultă o sumă de 3,78 euro/cap de locuitor, care arată că cu 3,78 euro au fost realizate investiții de 64,81 euro.

Din cele 30 proiecte selectate și depuse la AFIR au fost declarate neeligibile 2 proiecte, din care rezultă o eficacitate de 93,33% a muncii depuse de către echipa de lucru GAL, în ceea ce privește evaluarea proiectelor.

Cererile de plată aferente cheltuielilor de funcționare și animare depuse pentru rambursare au fost aprobate și plătite în proporție de 99,75%.

Aprecieră evaluatorului: **Eficacitatea gestionării resurselor umane și financiare/tehnice este ridicată.**

Tema 5 - Aplicarea metodei LEADER

În tot parcursul de planificare și implementare al SDL au fost luate în considerare și au fost respectate principiile abordării Leader. Este greu de anticipat în ce măsură vor fi atinse aceste principii la încheierea perioadei de implementare, dar în perioada evaluată au fost respectate în mare măsură.

Aprecierea evaluatorului: **Principiile abordării LEADER au fost atinse în măsură medie.**

Tema 6: Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

Aplicarea principiilor Leader permit participarea unui număr mai mare din populație atât în planificarea cât și în implementarea strategiei, iar totalitatea proiectelor depuse produc un efect sinergic, din care rezultă o dezvoltare pe termen lung a teritoriului. Analizând eficacitatea și eficiența abordării LEADER, putem afirma, că acesta este confirmat prin faptul că, prin participarea la procesul de planificare și implementare, oamenii se dezvoltă, ceea ce duce la dezvoltarea comunității. Criteriile definite de Roland L. Warren, sociologul american, privind funcțiile comunității - participare comunitară, stabilirea regulilor colective și urmărirea în comun a respectării acestora, asumarea colectivă a responsabilităților – sunt prezente în teritoriu și se dezvoltă în urma activităților efectuate în cadrul programului LEADER.

Aprecierea evaluatorului: **Datorită abordării metodei LEADER capitalul social, respectiv guvernanța locală au fost îmbunătățite în măsură medie. Rezultatele implementării SDL au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriu în măsură medie.**

Tema 7: Factorii de succes și de insucces

Termenele procedurale de către echipa de lucru Leader, respectiv de către AFIR sunt respectate, progresul privind depunerea, contractarea și implementarea proiectelor poate fi îmbunătățit prin aplicarea unor noi tehnici în ceea ce privește partea administrativă.

Procesul de evaluare și implementare a proiectelor este influențat de legislația aferentă a investițiilor. Utilizarea semnăturii digitale, utilizarea formatelor pdf pentru cererile de finanțare, respectiv depunerea on-line a proiectelor de finanțare ar accelera procesul. Un aspect pozitiv față de alte programe, se manifestă prin transparența și previzibilitatea termenelor procedurale.

Aprecierea evaluatorului: **Respectarea termenelor procedurale influențează în mare măsură succesul implementării SDL.**

7 CONCLUZII, RECOMANDĂRI ȘI LECȚII ÎNVĂȚATE

Analizând procesul de la planificare la implementare, putem formula următoarele concluzii generale:

- Este important ca în faza de planificare a strategiei să fie implicați în mod activ atât actorii locali, cât și echipa tehnică de implementare, asigurând astfel o mai bună eficacitate și eficiență a mecanismului de implementare, nefiind nevoie de modificări semnificative al SDL.
- Contactul direct cu locuitorii teritoriului și actorii locali prin caravanele de informare și promovare creează o atmosferă prielnică atât pentru diseminarea informațiilor despre programul LEADER, cât și pentru obținerea unui feedback despre eventualele schimbări privind nevoile și necesitățile incluse în SDL, dacă este nevoie de reformularea lor, sau includerea unor noi idei.
- Valoarea și intensitatea sprijinului trebuie să fie în concordanță cu capacitatea economică a populației din teritoriu. Dacă se justifică necesitatea unor investiții relevante din punct de vedere al dezvoltării teritoriului, să existe posibilitatea, ca intensitatea de finanțare aplicabilă cadrul LEADER (fiind vorba despre un program de minimis) să fie mai mare decât cele utilizate în restul programelor PNDR.
- Pentru a asigura eficacitatea mecanismului de implementare a SDL, este important să fie identificați atât nevoile din teritoriu, cât și solicitanții posibili care au intenția să depună cerere de finanțare.